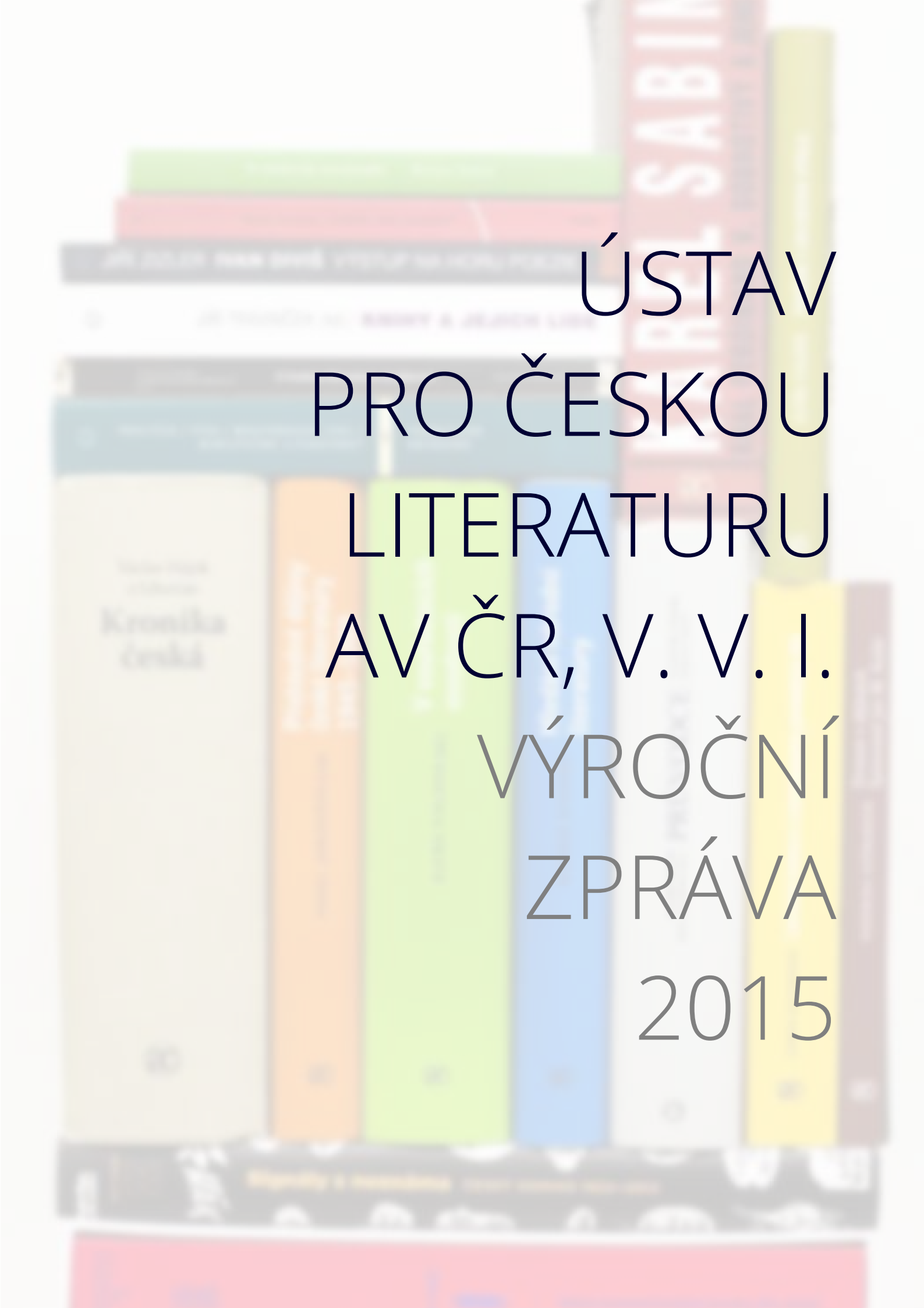

The background of the image is a blurred photograph of a bookshelf. Several books are visible, with their spines showing different colors like green, red, blue, and yellow. Some text is visible on the spines, such as 'SABIN' and 'Kronika česká'.

ÚSTAV PRO ČESKOU LITERATURU AV ČR, v. v. i. VÝROČNÍ ZPRÁVA 2015

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.
Na Florenci 3/1420
IČ: 68378068

Průvodní foto: Vendula Trnková

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2015
Dozorčí radou pracoviště projednána dne 21. 6. 2016
Radou pracoviště schválena dne 29. 6. 2016
Auditorem ověřena dne 22. 6. 2016

Účetní závěrka, příloha k účetní závěrce, zpráva o jejím auditu a zpráva auditora k výroční zprávě jsou
obsaženy v samostatné příloze

V Praze dne 30. 6. 2016

I	Věda a výzkum.....	5
	Rámce činnosti ÚČL (7), V. kongres světové literárněvědné bohemistiky (10), Z dokončovaných velkých projektů: „Paměť a trauma“ (12), Péče o odkaz Vladimíra Macury (13), Ohlas první monografie o Janu Mukařovském (14), Ocenění pracovníků (16), Činnost výzkumných útvarů (18)	
II	Publikace.....	27
	Knižní publikace pracovníků (28), Publikace vydané v ÚČL (44), Souhrnné údaje o publikační činnosti (45)	
III	Mezinárodní spolupráce.....	47
	Fellowship Josefa Dobrovského (48), Zahraniční konference, mezinárodní projekty a studijní pobyty (49), Česko-slovenská spolupráce (55), Konsorcium pro vytváření a využívání informačních zdrojů (56), Evropské projekty (57)	
IV	Výuka a popularizace.....	59
	ÚČL školám (60), Pedagogická spolupráce s vysokými školami (62), Popularizační činnost (66), Účast na literárním životě (70), Služby pro veřejnost (72)	
V	Hospodaření.....	75
	Rozpočet (76), Výnosy a náklady ÚČL (77), Majetek (78)	
VI	Orgány pracoviště.....	81
	Ředitel pracoviště (82), Rada pracoviště (84), Dozorčí rada (87)	
VII	Další informace.....	91

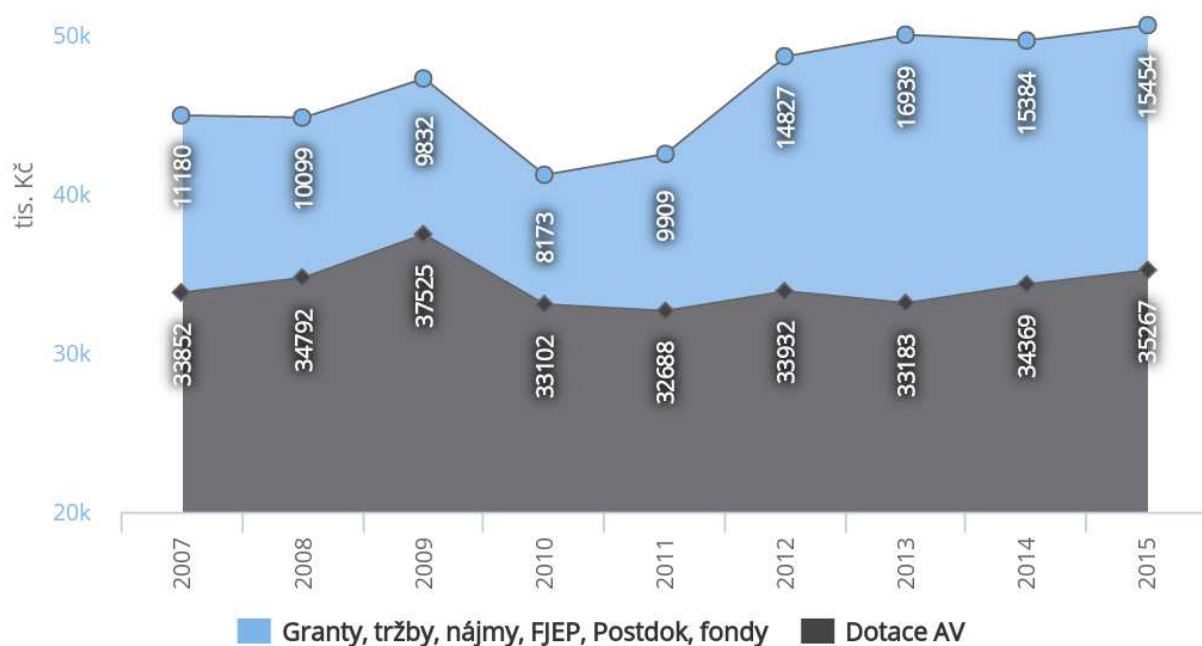

Věda a výzkum

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., (dále jen ÚČL) je jediným neuniverzitním pracovištěm v České republice, které se věnuje základnímu výzkumu v oblasti literární vědy. Je garantem výzkumu národní identity v oblasti literatury a nejsilnější institucí svého vědního oboru – literárněvědné bohemistiky – ve světovém měřítku. Předmětem jeho výzkumů jsou historie i současnost české literatury v jejím jazykovém i teritoriálním vymezení, její vztahy s literaturami jiných jazyků či regionů a rovněž literární život v českých zemích od jeho počátků až po dnešek. Zabývá se přitom jak literaturou uměleckou, tak i populární či triviální. Kulturní dědictví země, specifická situace české literatury a literární vědy jsou reflektovány také v bádání, překladatelské a editorské činnosti členů ÚČL na poli teorie. Zde ÚČL nejčastěji překračuje hranice národní filologie směrem k obecným otázkám literatury a k problematice literatury srovnávací. Výzkum zasahuje i do oblasti teorie výtvarného umění, filozofie a kulturní antropologie. Pro literárněvědnou bohemistiku v národním i mezinárodním kontextu vytváří ÚČL organizační centrum a informační zázemí. Poskytuje studijní pobyty kolegům ze zahraničí, vydává ústřední oborové periodikum, provozuje veřejně přístupnou knihovnu. Zaměřuje se rovněž na informační služby pro odbornou, studentskou a občanskou veřejnost, poskytované prostřednictvím digitálních knihoven, bibliografických a slovníkových databází. Někteří pracovníci ÚČL se účastní literárního života také jako kritici či recenzenti, někteří i vlastní uměleckou tvorbou. ÚČL má dvě pracoviště, pražské a brněnské, jejich badatelský program je společný a oddělení procházejí napříč těmito pracovišti. Členové obou pracovišť se zapojují do vysokoškolské výuky, přičemž ÚČL sám je školicím pracovištěm postgraduálního studia.

RÁMCE ČINNOSTI ÚČL

Ekonomické podmínky pro činnost ÚČL v roce 2014 vyznačoval mírný meziroční nárůst institucionálního financování, a to o 898 tis. Kč. Celková výše institucionálního financování překročila v důsledku toho o 1,3 % úroveň roku 2008. Ve srovnání s rokem 2009, kdy bylo institucionální financování ústavů Akademie věd ČR před započítáním světové finanční a ekonomické krize na svém maximu, dosahovala nicméně dotace na rozvoj a činnost ÚČL stále ještě pouhých 94 %. Deficit institucionálního financování byl vyvážen prostředky účelovými, jejichž váha v celkovém rozpočtu ÚČL představovala v roce 2015 24,5 %. Vysoké byly v roce 2015 také tržby z vlastních služeb, představovaly 4 % výnosů ústavu.

Struktura rozpočtu ústavu

Jak odpovídá pětiletému cyklu hodnocení vědeckých ústavů a týmů Akademie věd ČR, rok 2015 se v ÚČL odvíjel ve znamení završování posledních velkých projektů končícího období. V létě 2015 tak vyšly například dvousvazkové dějiny literární cenzury v moderní české literární kultuře *V obecném zájmu. Cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře, 1749–2014* (Michael Wögerbauer a kol.) nebo monografie o životě a díle Jana Mukařovského (Ondřej Sládek).

RÁMCE ČINNOSTI ÚČL

Na přelomu roku 2014/2015 byly zahájeny přípravy na nejbližší celoakademické hodnocení, a to výběrem osmi desítek výstupů pro první fázi hodnocení. To spočívalo v peer-review posouzení vybraného vzorku publikací panelem převážně zahraničních expertů. Na jaře potom následovaly přípravy textových podkladů pro druhou fázi hodnocení, prováděnou mezinárodní komisí lingvistů, literárních vědců a slavistů. Zasedání hodnotící komise vedené prof. Stefanem Michaelem Newerklou z Vídeňské univerzity se v ÚČL uskutečnilo 21. 10. 2015. Na konci roku dostal ÚČL k dispozici první verzi hodnotící zprávy komise, naznačující velmi dobré výsledky ÚČL jak v první, tak i v druhé fázi hodnocení. Dokončení celého procesu hodnocení i přijetí definitivních závěrů na jeho základě bylo však naplánováno až na rok 2016.

V létě 2015 byly jednotlivým aktivitám rozbíhajících se programů Strategie AV21 přiděleny prostředky na realizaci vybraných projektů v druhé polovině roku 2015. ÚČL byl zapojen do tří z patnácti programů Strategie AV21: *Paměť v digitálním věku*, *Evropa a stát: mezi barbarstvím a civilizací* a *Formy a funkce komunikace*. V prvním ze zmíněných programů, spravovaném Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR, v. v. i., řídí ÚČL i samostatné projekty. S podporou ze Strategie AV21 byl proto na půdě ÚČL započat vývoj nového softwaru pro slovníky a encyklopedie různých ústavů III. VO (projekt *Encyklopedie české kultury*) a byl vyvinut software pro komparaci textových variant, poprvé implementovaný v digitální příloze *Slezských písní* Petra Bezruče v 3. svazku *Kritické hybridní edice*. K popularizačním aktivitám ÚČL v rámci Strategie AV21 patřily dvě internetové výstavy (*Osa avantgardní Prahy* a *„Tyto sem kniežky napsal...“ Putování díla Jana Husa z 15. do 21. století*). Pro Filosofický ústav AV ČR, v. v. i. (Kabinet klasických studií), a pro Ústav dějin umění AV ČR, v. v. i., provedl ÚČL rovněž díky podpoře ze Strategie AV21 digitalizaci jejich lexikografických a bibliografických kartoték. Bylo přitom znovu využito systému RETROBI, který byl na půdě ústavu vyvinut pro Retrospektivní bibliografii české literatury 1775–1945.

V průběhu celého roku 2015 pokračovaly také přípravy nové výzkumné infrastruktury *Česká literární bibliografie*. Zatímco v druhé polovině roku 2014 prošel projekt ÚČL přihlášený do soutěže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR dvoukolovým mezinárodním hodnocením, jehož výsledkem bylo

RÁMCE ČINNOSTI ÚČL

zařazení *České literární bibliografie* na *Cestovní mapu ČR velkých infrastruktur pro výzkum, experimentální vývoj a inovace* pro období od roku 2016 dále, v roce 2015 probíhalo vyjednávání mezi ÚČL jako zřizovatelem infrastruktury a MŠMT o výši i struktuře rozpočtu. Až těsně před vánočními svátky pak vláda České republiky rozhodla, že infrastruktury zařazené mezinárodním odborným panelem do druhého stupně ze čtyř, což je případ *České literární bibliografie*, budou v roce 2016 financovány z 90 %, v následujících třech letech z 80 % vyjednaného rozpočtu. Podpora MŠMT umožní v období 2016–2019 (s možností prodloužení do roku 2021) doplnit mimo jiné článkovou bibliografii samizdatu sedmdesátých a osmdesátých let 20. století, která z hlediska databází Střediska literárněvědných informací ÚČL představuje poslední velký segment literárního vědění, který zůstával až dosud stranou bibliografické evidence.

Podmínky na pražském pracovišti ÚČL byly od června do listopadu 2015 ovlivněny rekonstrukcí jedné z přízemních sekcí objektu Na Florenci 1420/3. Z nevyhovujících kanceláří, sloužících v minulosti Masarykovu ústavu a Archivu AV ČR, v. v. i., se na základě architektonického projektu studia Projektil stala studovna, do níž se před koncem roku 2015 nastěhovala knihovna pražského CEFRES – Francouzského střediska pro výzkum ve společenských vědách. Stalo se tak na základě smlouvy o spolupráci mezi Akademií věd ČR, Univerzitou Karlovou a Francouzskou republikou, na jejímž základě vznikla Platforma CEFRES jako společně zřizované a koordinované badatelské středisko.

Knihovna CEFRES (foto: ÚČL)

V. KONGRES SVĚTOVÉ LITERÁRNĚVĚDNÉ BOHEMISTIKY

V. kongres světové literárněvědné bohemistiky se uskutečnil ve dnech 29. června – 4. července 2015 v Praze. Program byl vzhledem k objemu referátů rozdělen mezi přednáškové sály v sídle Akademie věd ČR na Národní třídě a vlastní prostory ÚČL v ulici Na Florenci 3/1420. Hlavní téma jednání představovaly *Válka a konflikt v české literatuře*. Kongres pořádal ÚČL spolu s Ústavem české literatury a knihovnictví FF MU v Brně a Ústavem bohemistických studií FF UK v Praze ve spolupráci s Ústavem slovenskej literatúry SAV a Památníkem národního písemnictví. Vědeckým tajemníkem kongresu byl Vít Schmarc, pořadatelský tým dále tvořili Alexander Kratochvil, Jiří Soukup, Lenka Jungmannová, Matouš Jaluška, Daniel Soukup a Ina Píšová.

V. kongres světové literárněvědné bohemistiky. Zleva: Zuzana Říhová, Sunbee Yu, Alessandro Catalano, Pavel Janáček (foto: ÚČL)

V. KONGRES SVĚTOVÉ LITERÁRNĚVĚDNÉ BOHEMISTIKY

V. kongresu světové literárněvědné bohemistiky se zúčastnilo 150 odborníků z dvaceti zemí světa (Austrálie, Belgie, Bulharsko, ČR, Francie, Chorvatsko, Itálie, Japonsko, Jižní Korea, Kanada, Maďarsko, Německo, Polsko, Rakousko, Rusko, Slovensko, Švýcarsko, Turecko, USA, Velká Británie). Přesně polovina, tj. 75 účastníků, byla z domácích institucí. Ve čtyřech tematicky či metodologicky vymezených sekcích zaznělo 134 referátů. Záštitu nad kongresem převzali předseda Senátu Parlamentu ČR Milan Štěch, ministr kultury ČR Mgr. Daniel Herman, předseda Akademie věd ČR prof. Ing. Jiří Drahoš, DrSc., dr. h. c., a radní hl. m. Prahy Jan Wolf. Finančně kongres a jeho publikační výstupy podpořila Akademie věd ČR, Ministerstvo kultury ČR a Magistrát hlavního města Prahy. Mediálním partnerem byla stanice Český rozhlas Vltava.

Český rozhlas a Česká televize, tištěná i online média věnovala značnou pozornost nejen *V. kongresu světové literárněvědné bohemistiky*, ale také memorandu, které účastníci zveřejnili na závěr odborného jednání dne 3. 7. 2015. V návaznosti na diskusi o situaci bohemistických pracovišť ve světě, která byla jedním z doprovodných programů kongresu, upozornilo memorandum českou veřejnost i politickou reprezentaci na existenční obtíže, kterým bohemistika jako malý filologický obor čelí na univerzitách v Evropě i mnoha dalších zemích světa. Řada bohemistických pracovišť byla v posledních letech zrušena a existence dalších je v tuto chvíli v ohrožení. Memorandum konstatovalo, že podpora ze strany českého státu zaostává za podporou, kterou svým národním jazykům a kulturám v zahraničí poskytují některé jiné, svou velikostí srovnatelné evropské země. Vyzvalo proto Českou republiku, aby všemi dostupnými cestami posílila stále se zhoršující podmínky studia češtiny, české literatury a kultury v zahraničí.

Z DOKONČOVANÝCH VELKÝCH PROJEKTŮ: „PAMĚŤ A TRAUMA“

Výzkumný tým „Paměť a trauma“ pod vedením Alexandra Kratochvila pokračoval na přípravě antologie zahraničních studií mapujících současnou teoretickou diskusi kulturních věd o traumatu, paměti a kulturním vzpomínání *Paměť a trauma pohledem humanitních věd*, a to tak, aby kniha vyšla do konce roku 2015 (Praha: Akropolis/ÚČL). Tým se dále podílel na přípravách *V. kongresu světové literárněvědné bohemistiky* a redigování kongresového sborníku (svazek 2, *Paměť válek a konfliktů*). Pokračoval rovněž v práci na překladu knihy Aleidy Assmannové *Prostory vzpomínání*.

Kromě výzkumné činnosti se členové týmu věnovali i pedagogickým aktivitám. Alexander Kratochvil vedl na půdě Univerzity Palackého v Olomouci minicyklus čtyř přednášek o paměti a traumatu a workshop určený doktorandům a postdoktorandům.

Alexander Kratochvil. V. kongres světové literárněvědné bohemistiky (foto: ÚČL)

PÉČE O ODKAZ VLADIMÍRA MACURY

V den nedožitých 70. narozenin Vladimíra Macury 7. listopadu 2015 byl veřejnosti představen první díl *Vybraných spisů* Vladimíra Macury, které řídí Pavel Janoušek. Svazek *Znamení zrodu a české sny* (eds. Kateřina Piorecká – Milena Vojtková, Praha: Academia 2015) představuje Macurovo badatelské dílo zasvěcené českému 19. století. Zahrnuje třetí vydání autorovy klíčové monografie *Znamení zrodu*, v níž sémioticko-kulturologické analýze podrobil tzv. národní obrození, druhý oddíl tvoří sémiotické studie *Český sen*. Do třetího oddílu editorky shrnuly studie dosud publikované pouze časopisecky, ve sbornících česky i cizojazyčně, a rovněž texty, které autor před svou předčasnou smrtí začal adaptovat pro pokračování *Českého snu*.

Macurova osobnost se stala ústředním motivem prezentace ÚČL na výstavě *Věda – národ – dějiny* v Národním muzeu. Macurovo výročí připomněly ostravské kulturní instituce spolu s badateli z ÚČL dvoudenním festivalem, v rámci něhož byly představeny Macurovy spisy a byl diskutován autorův vědecký i umělecký odkaz, ale též byla odhalena pamětní deska v Korejské ulici v Ostravě, jejímž autorem je sochař Jan Šnéberger.

Pamětní deska Vladimíra Macury (foto: ÚČL)

OHLAS PRVNÍ MONOGRAFIE O JANU MUKAŘOVSKÉM

Třebaže v posledních více než osmdesáti letech vzniklo o vědeckém díle Jana Mukařovského (1891–1975) velké množství publikací, detailnější pohled na jeho život jako takový odborné veřejnosti prozatím unikal. Stranou pozornosti zůstávala i podrobnější analýza hlavních podnětů, které formovaly jeho osobnost. O nápravu této situace se pokusil Ondřej Sládek v monografii *Jan Mukařovský. Život a dílo* (Brno: Host 2015), která je jedním z výsledků jeho grantového projektu podpořeného GA ČR.

Na základě archivního výzkumu a širokého historicko-kontextuálního a komparativního bádání vykreslil O. Sládek pestrý životaběh Jana Mukařovského, nastínil vlivy a základní vývoj jeho myšlení, naznačil důvody, které jej mohly vést k tomu, že se na počátku padesátých let veřejně zřekl strukturalismu, jež do té doby prosazoval. V knize jsou kromě toho systematicky vysvětleny základní strukturalistické pojmy a principy. Souhrnný pohled na život a vědecké dílo Jana Mukařovského je doplněn o detailní analytické sondy zaměřené na vybrané teoretické problémy. Při výběru detailnějších analýz O. Sládek záměrně upustil od uvádění všeobecně známých konceptů, namísto toho se snažil upozornit na pojmy a spojitosti, které dosud namnoze zůstávaly opomíjeny. Mukařovský je v díle představen jako bytostný dialektik, jako badatel, pro něhož strukturalismus a dialektika splývaly v jedno – především v pozdějším období jeho života.

Na vydání monografie reagovaly jako první webový literární portál H7O, *Lidové noviny* a Český rozhlas. Na portálu H7O byla publikována ukázka textu, *Lidové noviny* otiskly 9. 9. 2015 s O. Sládkem rozhovor, 13. 10. pak autor představil svou knihu v rozhlasovém pořadu ČRo Plus Studio Leonardo. Do jara 2016 vyšlo o knize třináct recenzí (např. od Milana Jankoviče, Petra Šámala, Jana Lukavce, Pavla Drábka), přičemž některé z nich mají rozsah menších studií. Mimo to bylo vydáno přinejmenším šest kratších anotací, publikovány byly i dvě rozsáhlejší ukázky z díla.

OHLAS PRVNÍ MONOGRAFIE O JANU MUKAŘOVSKÉM

Kniha byla prezentována formou veřejných přednášek a diskusí v několika vědeckých společnostech (např. v Brněnském naratologickém kroužku, ve Společnosti pro estetiku), ale také v rámci Dne s českým strukturalismem (prosinec 2015). Tuto akci zorganizovali pracovníci oddělení teorie ÚČL proto, aby odborné i široké veřejnosti představili dosavadní výsledky svého bádání v oblasti teorie a dějin českého strukturalismu.

Velký zájem o monografii je do značné míry ovlivněn také celkovou grafickou úpravou knihy. Jejím autorem je významný český knižní grafik a typograf Martin T. Pecina. Především díky jeho grafickému pojetí byla publikace v rámci soutěže Nejkrásnější české knihy roku 2015 oceněna třetím místem v kategorii odborná literatura. Ve zdůvodnění hodnotící komise je uvedeno: „Jazykový strukturalismus Jana Mukařovského je lehce ironicky parafrázován typografickými prostředky a grafickými strukturami, které odlehčují náročný odborný text. Monografie je možným návodem, jak typograficky aktualizovat konzervativní literární žánr, jak ozvláštnit seriózní vědeckou studii.“

Ondřej Sládek: Jan Mukařovský. Život a dílo (foto: ÚČL)

OCENĚNÍ PRACOVNÍKŮ

Martin Hrdina

Prémie Otto Wichterleho

Martin Hrdina (oddělení literatury 19. století) byl za špičkové vědecké výsledky v roce 2015 vyznamenán Akademií věd ČR *Prémií Otto Wichterleho*. V roce 2015 bylo toto prestižní ocenění uděleno 21 mladým vědcům.

Petr Plecháč

Visegrad Group Academies Young Researcher Award

Petr Plecháč (versologický tým / oddělení teorie) byl za úspěchy v oblasti kvantitativní a korpusové versologie v roce 2015 oceněn cenou *Visegrad Group Academies Young Researcher Award in Languages and Literature*, která je každoročně udělována Akademií věd ČR, Slovenskou akademií věd, Polskou akademií věd a Maďarskou akademií věd čtyřem mladým vědeckým pracovníkům z jednotlivých zemí.

Daniela Hodrová

Magnesia litera: Kniha roku

Kniha Daniely Hodrové (oddělení teorie) *Točité věty* získala prestižní ocenění Kniha roku *Magnesia Litera*.

Michael Wögerbauer a kol.

Kniha roku 2015

V tradiční anketě *Lidových novin* se na děleném 3. místě umístila kniha *V obecném zájmu. Cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře, 1749–2014* členů oddělení pro výzkum literární kultury.

OCENĚNÍ PRACOVNÍKŮ

Předseda AV ČR Jiří Drahoš předává Prémii Otto Wichterleho Martinu Hrdinovi (foto: ÚČL)

ČINNOST VÝZKUMNÝCH ÚTVARŮ

Oddělení starší literatury uspořádalo v roce 2015 jednu z tematických sekcí *V. kongresu světové literárněvědné bohemistiky*. Pod názvem „Ktož jsú boží bojovníci“. *Jan Hus – husitství – husitské války* připomněla 600. výročí upálení M. Jana Husa. Organizátoři sekce Daniel Soukup a Matouš Jaluška pracovali na redakci příspěvků pro knižní vydání, které je plánováno na rok 2016. S husovskou sekcí bohemistického kongresu byla spjata i první prezentace výstavy „Tyto sem kniežky napsal...“ *Putování díla Jana Husa z 15. do 21. století*, která nabídla přehled Husova literárního díla i pokusů o jeho vydávání v průběhu staletí (autor: Jan Pišna). Výstava byla poté zařazena do internetové edice ÚČL *Literatura ke stažení*. Tým staročeského oddělení se rovněž zaměřil na koncipování nového projektu *Role Panny Marie ve středověkém písemnictví z hlediska narativity*, a to s cílem přihlásit jej v roce 2016 do soutěže GAČR. Připraveno k vydání nebo publikováno bylo několik studií souvisejících s tímto projektem (D. Soukup, M. Jaluška). Vedle těchto hlavních úkolů se jednotliví pracovníci oddělení soustředili na individuální badatelská témata. Magdaléna Jacková např. připravila k vydání první svazek ediční řady *Theatrum neolatinum Sv. Jan Nepomucký na jezuitských školních scénách* (vydala Academia 2016), Jan Linka publikoval rozsáhlou studii *Hodinky zlaté Bohmila (1709). Vrcholný hymnus českého literárního baroka od jezuity Daniela Nitsche*; Daniel Soukup připravil k vydání svou disertační práci *Zraněná těla* (2016). V druhé polovině roku pak byly síly oddělení směřovány rovněž k organizaci akcí na rok 2016, které budou tematicky svázány s oslavami 700. výročí narození Karla IV.

Oddělení literatury 19. století v roce 2015 pokračovalo ve studiu recepce *Rukopisů královédvorského a zelenohorského* a jejich funkce při formování novodobé české kultury v 19. století v nadnárodních souvislostech (srov. knihu *Rukopisné zlomky Knihovny Národního muzea. Signatura 1 B a 1 C*, na níž spolupracoval Dalibor Dobíáš). V rámci mezinárodního projektu *Diskurzivita literatury 19. století v česko-slovenském kontextu* (pod vedením Dalibora Turečka a Petra Zajace) spolupracovalo oddělení na kolektivní monografii *Český a slovenský literární parnasismus* (studie Michala Fránka o parnasistní próze). Rozsáhlejší publikační výstupy obou projektů byly nicméně připravovány na rok 2016.

ČINNOST VÝZKUMNÝCH ÚTVARŮ

Kromě kolektivních projektů se všichni členové oddělení věnovali individuálním badatelským zájmům. Pokud jde o nejvýznamnější publikační výstupy, jedná se o monografii Martina Hrdiny *Mezi ideálem a nahou pravdou. Realismus v českých diskusích o literatuře (1858–1891)* a komentovanou edici Václava Petrboka *Arnošt Vilém Kraus (1859–1943) a počátky české germanobohemistiky*. Monografie M. Hrdiny, volně spjatá se studiem diskursivity literatury 19. století, se vrací k počátkům českých diskusí o realismu a na pozadí proměn myšlení měšťanské společnosti popisuje různé způsoby rozumění realističnosti literární reprezentace skutečnosti. Kritické diskuse o literatuře nahlíží v kontextu soudobého estetického myšlení a kromě obvykle uvažovaných francouzských a ruských inspirací bere v úvahu též impulsy vycházející z německojazyčného prostředí. Česko-německým rozměrem se vyznačuje i komentovaný soubor studií, recenzí A. V. Krause a edice rukopisné autobiografické práce (poprvé tištěné v úplnosti) spolu s rozsáhlou doprovodnou studií. Petrbokův výklad přibližuje odborné úsilí zakladatele literárněvědné germanobohemistiky v době, kdy bylo nanejvýš citlivě reflektováno i jako téma kulturněpolitické. Důraz přitom editor kladl na objasnění Krausovy odborné metodologie (související s tzv. realistickým hnutím) a na recepci jeho působení v širším středoevropském kontextu. Do knižní podoby dospěla víceletá spolupráce s oddělením pro výzkum literární kultury ÚČL na projektu o literární cenzuře (Michael Wögerbauer et al.: *V obecném zájmu* 1–2, tam šest kapitol Michala Charypara týkajících se období 1863–1918). Václav Petrbok ve spolupráci s Taťánou Petrasovou a Pavlou Machalíkovou (ÚDU AV ČR) uspořádal plzeňské sympozium o kultuře 19. století na téma *Neviditelná lojalita? Rakušané, Němci a Češi v české kultuře 19. století* a pod stejným titulem připravil i konferenční sborník. Odborná činnost členů oddělení přesáhla rovněž pole 19. století (edice esejů Jiřího Gruši před rokem 1989, Brno, Klagenfurt).

Oddělení 20. století a literatury současné pracovalo na dvojici kolektivních úkolů. Pod vedením Aleše Merenuse vznikala nová hesla do *Slovníku českého dramatu 20. století*, pod vedením Pavla Janouška pak byla prodiskutována a vytvořena koncepce *Dějiny české literatury za Protektorátu Čechy a Morava (1939–1945)*, tedy

ČINNOST VÝZKUMNÝCH ÚTVARŮ

rozsáhlé práce, která novým způsobem historicky zmapuje literárně doposud nepříliš prozkoumané období českých literárních dějin. Přírozenou součástí oddělení byly i individuální projekty. Lenka Jungmannová se představila dvojicí publikací věnovaných jednak dílu Václava Havla, jednak tzv. novému českému dramatu a divadlu. Karel Piorecký připravil k publikování práci *Česká literatura a nová média*, jež se věnuje vlivu, který mají na literární tvorbu nově vznikající technické a komunikační možnosti. Kateřina Piorecká uzavřela práci na publikaci věnované doposud nezpracované problematice technologie psaní a jejího působení na podobu literárních děl. Vít Schmarc pokračoval v průzkumu socialistického realismu. Pokračovaly rovněž práce na monografiích věnovaných jednotlivým osobnostem české literatury: Antonínu Brouskovi (Lucie Antošíková), Ivanu Wernischovi (Petr Hruška) a Zdeňkovi Rotreklovi (Jiří Zizler). Součástí činnosti oddělení byla i ediční příprava prvního svazku vybraných *Spisů Vladimíra Macury*.

Oddělení teorie věnovalo v roce 2015 nejvíce své kapacity teorii a dějinám strukturalismu. Stěžejní úkol oddělení představoval projekt, jehož cílem je vytvoření *Slovníku literárněvědného strukturalismu* (GA ČR; hl. řešitel: Ondřej Sládek). Z nových publikací, které se týkají českého strukturalismu, je nutné zmínit především druhý svazek sebraných studií Milana Jankoviče *Cesty za smyslem literárního díla II*, který redakčně připravila Daniela Hodrová. V německém nakladatelství Lincom vyšla kniha O. Sládka *The Metamorphoses of Prague School Structural Poetics* (München: Lincom), v níž autor mapuje proměny českého (zvláště exilového) literárněvědného strukturalismu v průběhu 20. století. Týž autor dále vydal monografii *Jan Mukařovský. Život a dílo* (Brno: Host). Monografie, která je výsledkem mnohaletého výzkumu, nahlíží na život a dílo portrétované osobnosti jako na určitou jednotu. Celkový pohled na proměny Mukařovského myšlení doplňují v knize detailní analytické sondy zaměřené na vybrané koncepty a teoretické problémy. Druhý výzkumný směr představovalo studium literatury v intermediálních kontextech. Alice Jedličková a Stanislava Fedrová dokončovaly práci na monografii *Poetika deskripce* (GA ČR; výstup je věnován problematice literární deskripce a formám deskriptivity). Daniela Hodrová vydala publikaci

ČINNOST VÝZKUMNÝCH ÚTVARŮ

Co se vyjevuje. Eseje o Adrieně Šimotové (Praha: Malvern). Pracovníci oddělení zorganizovali také druhé česko-německé naratologické sympozium *Perspektivy a hranice kognitivní naratologie*, které se uskutečnilo ve dnech 22.–24. 10. 2015 v Praze. Zúčastnilo se ho deset badatelů z České republiky a z Německa (např. prof. Wolf Schmid, prof. Peter Hühn, doc. Matthias Aumüller aj.). Konference se konala u příležitosti téměř patnáctileté spolupráce mezi skupinami zabývajícími se naratologií v Praze a v Hamburku (Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., a Interdisciplinary Center for Narratology, Universität Hamburg). Členové versologického týmu Robert Kolár a Petr Plecháč se jako řešitelé končícího grantového úkolu *Dějiny a teorie českého verše 19. století* (GA ČR) věnovali v průběhu roku psaní monografie *Český verš 19. století. Kapitoly z korpusové versologie*, dále pak vývoji softwarových versologických nástrojů (např. Babel). Podstatně se rozvinula jejich spolupráce se zahraničím (mj. i díky účasti na řadě významných mezinárodních konferencí a sympozií), zahrnující též vývoj standardů pro sdílení dat mezi versologickými systémy (ve spolupráci s Varune, deCastro-Arrazola; Leiden). Petr Plecháč se stal laureátem *The Visegrad Group Academies Young Research Award 2015 in Languages and Literature*. Tým pro studium paměti a traumatu v literatuře sestavil a vydal pod vedením Alexandra Kratochvila soubor teoretických textů *Paměť a trauma pohledem humanitních věd. Komentovaná antologie teoretických textů* (Praha: Akropolis). Podílel se také na organizaci *V. kongresu světové literárněvědné bohemistiky*, pro nějž připravil sekci *Válka a paměť*. Práci na redakci knižního výstupu z této sekce se členové týmu věnovali v závěrečných měsících roku.

Oddělení lexikografie na počátku roku 2015 zahájilo práci na novém projektu *Encyklopedie českého literárního samizdatu*, který pro období 2015–2017 podpořila GA ČR. Jde o dlouhodobý projekt, který má charakter základního výzkumu (ačkoli tvarově půjde o klasickou encyklopedii, veškerá hesla vznikají na základě studia a analýzy pramenů, rozhovorů s aktéry samizdatových oběhů a práce s dosud nepřístupnými archivními materiály). Encyklopedie přinese přibližně 200 hesel

ČINNOST VÝZKUMNÝCH ÚTVARŮ

samizdatových edic, časopisů a výběrově též jednotlivých děl a neperiodických sborníků, dále hesla osobností a hesla pojmová, přehledová a kontextová. Vedle toho oddělení pravidelně aktualizovalo personální hesla internetového *Slovníku české literatury po roce 1945* (v roce 2015 aktualizováno a revidováno přibližně 50 hesel). Veronika Košnarová vydala monografii *Kouzelník s hračkami, hledač nových krás* věnovanou dílu básníka Josefa Bartušky, Michal Přibáň připravil a vydal rozsáhlou edici korespondence exilových esejistů Karla Vrány a Ladislava Radimského z let 1953–1968 *Promiňte tu čmáraninu*, Michal Jareš se autorsky podílel na teoretické monografii o komiksu *V panelech a bublinách* a pro Knižní klub edičně připravil antologii detektivních povídek 19. a 20. století *Lupiči nedobytných pokladen*. Eduard Burget odevzdal do nakladatelství Academia rukopis monografie *Dramatik na pranýři. Podivný osud spisovatele Františka Zavřela*. V souvislosti s projektem *OppORNIC: Opposition Online Registry: New Interpretations of Cultural Dissent*, připravovaným pro Horizon 2020, výzvu Cultural Opposition in the Former Socialist Countries, navázalo oddělení spolupráci s řadou zahraničních pracovišť, zejména s varšavským Instytutem badań literackich PAN.

Oddělení ediční a textologické v roce 2015 dokončovalo přípravu druhého svazku *Kritické hybridní edice*, jímž je knižní vydání čtenářské edice *Díla Karla Hlaváčka* (s připojenou elektronickou vědeckou edicí na DVD (Jiří Flaišman, Lucie Kořínková, Michal Kosák a Jakub Říha). Současně byly k vydání v KHE edičně připraveny *Slezské písně* Petra Bezruče (sv. 3). Členové oddělení zároveň pokračovali na řešení grantového projektu s názvem *Editologie: od náčrtu ke knize* (GA ČR). Cílem je knižní publikace, která bude zaměřena výhradně k problematice metodologie ediční práce a její snahou bude přinést aktuální pohled na textologii jako prakticky orientovanou pomocnou vědu filologickou (editologii). V edici *Varianty*, specializující se na teoretické práce z oblasti textologie a editologie a vydávanou ÚČL, vyšel v roce 2015 překlad příručky Dmitrije Sergejeva Lichačova *Textologie (Stručný nástin)*, ed. M. Kosák, pro edici byl připravován výběr z prací Mojžíry Otruby *Autor – text –*

ČINNOST VÝZKUMNÝCH ÚTVARŮ

dílo a jiné textologické studie (eds. J. Flaišman a M. Kosák). Od ledna 2014 je v edičním a textologickém oddělení zpracováván projekt *Obraz české literatury v korespondencích a díle Jakuba Demla (II.)*. V průběhu roku 2015 byla členy editorského týmu tohoto projektu shromážděna Demlova korespondence s Františkem Xaverem Šaldou (vyjde 2016), paralelně pokračovaly práce na Demlově korespondenci s Otokarem Březinou. Pro ediční řadu Demlovy korespondence byl (Danielou Iwashitou) připraven k vydání a v roce 2015 vydán svazek *Vzpomínky na Josefa Floriana – Sedm let jsem u vás sloužil*. Dne 18. prosince 2015 se v budově FF UK v Praze uskutečnilo již VIII. textologické kolokvium pořádané každoročně členy edičního a textologického oddělení. Tématem setkání byla tentokrát *Edice jako interpretace*.

Oddělení pro výzkum literární kultury se soustředilo na dokončení a redakci dvoudílné monografie *V obecném zájmu. Cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře, 1749–2014*, která vyšla v srpnu 2015. Claire Mádlová, Petr Píša a Michael Wögerbauer pracovali prvním rokem na projektu *Budování národa čtenářů*, který podporuje GA ČR. Je věnován výzkumu knižního trhu v Čechách mezi lety 1749 až 1848. S využitím prosopografické i topografické metody řešitelé zpracovávají neprobádané archivní zdroje, shromažďují informace o protagonistech knižního trhu a systematicky je analyzují. Rok 2015 byl věnován především tvorbě databáze topografie knižního trhu, zadávání dat a archivnímu výzkumu. Dále byly první dílčí výsledky představeny domácímu a mezinárodnímu publiku, a to na domácích i zahraničních konferencích (mj. *Zrod a cesty knihy v Martině*, 14th Congress International Society for Eighteenth Century Studies (ISECS) v Rotterdamu a *Verleger und ihre Briefe in der deutschsprachigen Aufklärung. Das Kommunikationsfeld Autor - Verleger - Herausgeber* ve Wittenbergu). Anglickojazyčné shrnutí základních výsledků tří reprezentativních statistických výzkumů o čtení a čtenářích v současné České republice (šetření provedena v letech 2007, 2010 a 2013) vydal pod názvem *Reading Bohemia. Readership in the Czech Republic at the beginning of the 21st century* Jiří Trávníček. Ve spolupráci se svými doktorandkami a dalšími spolupracovníky zároveň urychlil kvalitativní výzkum

ČINNOST VÝZKUMNÝCH ÚTVARŮ

vedený prostřednictvím čtenářských biografií (v průběhu roku 2015 nahráno a přepsáno 16 rozhovorů), takže bylo možné uzavřít terénní fázi výzkumu (nahrávání a přepisování) a přistoupit ke zpracování získaného materiálu. Jeho výsledkem bude kniha *Česká čtenářská republika (generace – fenomény – životopisy)*, jejíž vydání je plánováno na rok 2017. V oblasti výzkumu dějin populární kultury pracoval Pavel Kořínek ve spolupráci s dalšími spoluautory z Centra pro studia komiksu ÚČL a FF UP v Olomouci na knize o teorii komiksu *V panelech a bublinách*, představující pendant *Dějin československého komiksu 20. století*. Ty byly vydány na začátku roku 2015.

Bibliografické a archivní oddělení Střediska literárněvědných informací se v roce 2015 koncentrovalo na dokončení grantového projektu *Bibliografie české literatury 1945–1960* z programu NAKI. Těžištěm bylo zpracování periodik z období 1945–1948, za rok bylo vytvořeno 23 703 nových bibliografických záznamů. Dokončeny byly dvě metodiky, které představovaly hlavní výstup projektu, tj. *Metodika pro zpracování oborové analytické bibliografie* (Vojtěch Malínek) a *Metodika zjišťování autorů u šifer a pseudonymů v periodickém tisku* (Daniel Řehák). Obě následně prošly procesem certifikace, završeným vydáním příslušných osvědčení v prosinci 2015. Celkem bylo v rámci projektu zpracováno 103 titulů novin a časopisů z let 1945–1960, a to v rozsahu česká beletrie plus sekundární literatura. Pořízeno bylo celkem 72 921 záznamů. Plánované cíle projektu tak byly překročeny o sto procent, především však byla propojena retrospektivní a tzv. současná bibliografie do jednoho souvislého chronologického celku. Souběžně probíhala bibliografická excerpce aktuální časopisecké a novinové produkce, z níž bylo pořízeno 9408 záznamů. Celkem tedy za rok 2015 v bibliografické bázi přibýlo 33 111 záznamů. Zpracování probíhalo již rutinně v systému ALEPH.

ČINNOST VÝZKUMNÝCH ÚTVARŮ

V průběhu roku 2015 pokračovaly práce na konverzi starších bibliografickýchází ze systému ISIS do formátu MARC21. Konverzní algoritmus byl v průběhu roku v několika kolech výrazně aktualizován, a to zejména o údaje odpovídající aktuálním standardům excerptce (kódy ISSN, slovní vyjádření věcného popisu atp.).

Dokončena byla též práce na redakci *Biografického archivu* a databáze *České literární osobnosti*. Báze momentálně zahrnuje necelých 40 000 jednotlivých zredigovaných biogramů. Na léta 2016 a 2017 je báze CLO připravována ke konverzi a následné integraci s ostatními bázemi SLI na platformě MARC21.

II

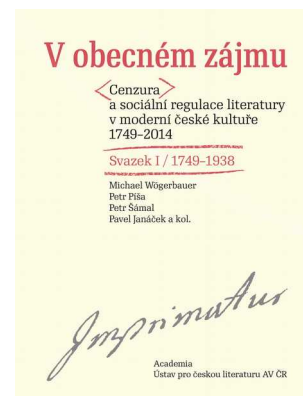
Publikace

KNIŽNÍ PUBLIKACE PRACOVNÍKŮ

Počet vydaných knižních publikací pracovníků ÚČL oproti předchozím letům v roce 2015 opět vzrostl – vyšplhal se na dvacet devět knižních titulů (z toho čtyři knihy vydané v zahraničí). Podařilo se dokončit a vydat rozsáhlá kompendia, která jsou výsledkem mnohaleté práce týmů ÚČL na poli literární historie (*V obecném zájmu. Cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře, 1749–2014*) a teorie (*V panelech a bublinách. Kapitoly z teorie komiksu*). Hned dvě knižní publikace Ondřeje Sládka výrazně rozšířily historické poznání odkazu pražského strukturalismu a jeho vůdčích osobností (*Jan Mukařovský. Život a dílo; The Metamorphoses of Prague School Structural Poetics*). Do mezinárodní vědecké komunikace vstoupil ústav mimo jiné anglojazyčným shrnutím výsledků dosavadních statických průzkumů čtení v České republice (*Reading Bohemia. Readership in the Czech Republic at the beginning of the 21st century*). Z široké řady vědeckých edic vyčnívají především rozsáhlé edice pramenů k dějinám literárněvědné bohemistiky (*Prozodické spisy raného obrození; Arnošt Vilém Kraus (1859–1943) a počátky české germanobohemistiky*), objevné edice ze starší české literatury (např. *Sv. Jan Nepomucký na jezuitských školních scénách*) či antologie zpřístupňující českému čtenáři aktuální teoretické koncepce (*Paměť a trauma pohledem humanitních věd. Komentovaná antologie teoretických textů*).

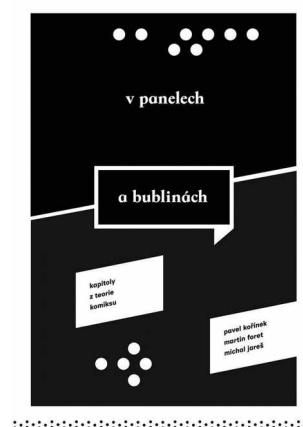
Michael Wögerbauer a kol.: *V obecném zájmu. Cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře, 1749–2014* (Praha: Academia 2015)

Kniha *V obecném zájmu* zkoumá proměny cenzury literatury a tisku od nástupu osvícenství až do počátku 21. století a masového rozšíření internetu. Výklad je chronologicky rozdělen do osmi částí. Na úvod každé z nich je zařazena rámcová kapitola, která podává obecný přehled o podobě a proměnách cenzury daného období. Soustředí se přitom především na instituce, které cenzuru vykonávají, a na dopady této regulace na fungování dobového literárního provozu. Za každou rámcovou kapitolou následuje blok případových studií, které na vybraných tématech ukazují působení literární cenzury v detailu. Cenzura a regulace literatury zde není chápána pouze jako soubor zákazů brzdících všeobecný pokrok; autoři se ji naopak snaží popsat jako komplexní jev zakotvený ve struktuře moderní kultury, jenž literární tvorbu i její recepci nejen omezuje, ale i povzbuzuje, provokuje a obohacuje.

Pavel Kořínek – Martin Foret – Michal Jareš: *V panelech a bublinách. Kapitoly z teorie komiksu* (Praha: Akropolis 2015)

Kniha *V panelech a bublinách. Kapitoly z teorie komiksu* si klade za cíl přehledně pojednat a k dalšímu použití nabídnout rozličné koncepty i přístupy, jimiž lze komiksové texty novými způsoby číst a interpretovat, zkoumat i analyzovat. Pozornost je věnována například vztahům komiksu k různým charakterizačně-stratifikačním systémům v kultuře (komiks jako médium, žánr, umění), tematizována je ale i komiksová vícekódovost (obraz v komiksu, text v komiksu) či způsoby, jimiž komiks vypráví (specifické formální prostředky, narace, serialita). Samostatné kapitoly jsou pak věnovány též tématům produkčně-prezentačních aspektů (publikační tvar) a participantům (autor, produkce, čtenář) komiksového kulturního pole. Závěrečná kapitola v základních souřadnicích zachycuje historii odborného zkoumání komiksu od jeho nesmělých počátků až k dnešnímu celosvětovému rozmachu tzv. comics studies.

Ondřej Sládek: Jan Mukařovský. Život a dílo (Brno: Host 2015)

Monografie v souhrnné podobě představuje život a dílo Jana Mukařovského, nastiňuje hlavní vlivy, které formovaly jeho osobnost i myšlení. Vysvětluje základní pojmy a principy jeho strukturalismu. Kromě toho však také vykresluje osobní vztahy, které ho pojily například s Romanem Jakobsonem, Karlem Čapkem, Vítězslavem Nezvallem, Vladislavem Vančurou a dalšími, a popisuje jeho společenské a politické aktivity. Celkový pohled na proměny myšlení Jana Mukařovského doplňují detailní analytické sondy zaměřené na vybrané koncepty a teoretické problémy, kterými se zabýval. Kniha ho ukazuje jako teoretika, v jehož díle se setkává strukturalismus s dialektikou.

Ondřej Sládek: The Metamorphoses of Prague School Structural Poetics (München: Lincom 2015)

Kniha *Proměny strukturální poetiky Pražské školy* se zaměřuje na zmapování a analýzu proměn, kterými prošel český literárněvědný strukturalismus v průběhu 20. století. V centru pozornosti jsou zejména díla a přístupy těch českých literárních teoretiků a historiků, kteří odešli do exilu. Publikace je rozčleněna do čtyř oddílů, ve kterých se autor pokusil představit několik klíčových zdrojů a formativních vztahů českého strukturalismu (např. k lingvistice Ferdinanda de Saussura, k ruskému formalismu atd.), nastínit historický vývoj českého strukturalismu v exilu a stručně charakterizovat základní proměny strukturální poetiky Pražské školy v exilu.

Jiří Trávniček: *Reading Bohemia. Readership in the Czech Republic at the beginning of the 21st century* (Praha: Akropolis 2015)

Kniha *Reading Bohemia. Readership in the Czech Republic at the beginning of the 21st century* vychází ze tří statistických výzkumů čtenářů a čtení, které v letech 2007, 2010 a 2013 zorganizovaly Ústav pro českou literaturu AV ČR a Národní knihovna. Nejdříve jsou představeny základní údaje o České republice (demografie, kultura, vzdělání, ekonomika atd.), následují údaje z jednotlivých výzkumů. Ty se týkají čtení, digitálního čtení, toho, jak navštěvujeme veřejné knihovny, kolik knih si v průměru za rok kupujeme a jaký je náš vztah k jednotlivým médiím. Tuto kvantitativní část doplňují údaje části kvalitativní – volné výroky respondentů na téma čtení a knižního trhu. Publikaci uzavírá několik srovnání české čtenářské populace se situací v jiných zemích.

Martin Hrdina: *Mezi ideálem a nahou pravdou. Realismus v českých diskusích o literatuře 1858–1891* (Praha: Academia 2015)

Kniha je věnována otázce literárního realismu. Nezabývá se však primárně literárními texty, ale popisuje okolnosti, za nichž mohou být čteny jako texty realistické. Autor se vrací k počátkům českých diskusí o realismu a na pozadí proměn myšlení měšťanské společnosti, přecházející od liberalismu k masové demokracii, popisuje různé způsoby rozumění realističnosti literární reprezentace skutečnosti. Kritické diskuse o literatuře z let 1858–1891 nahlíží v kontextu soudobého estetického myšlení a kromě obvykle uvažovaných francouzských a ruských inspirací bere v úvahu též impulsy vycházející přímo z německojazyčného prostoru střední Evropy.

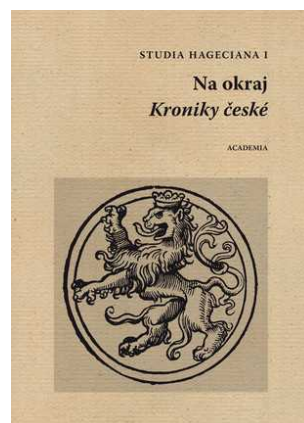
Veronika Košnarová: *Kouzelník s hračkami, hledač nových krás. Básnické dílo Josefa Bartušky v kontextu tvorby skupiny Linie a meziválečné avantgardy* (České Budějovice: Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích 2015)

Kniha *Kouzelník s hračkami, hledač nových krás. Básnické dílo Josefa Bartušky v kontextu tvorby skupiny Linie a meziválečné avantgardy* se zaměřuje na jednu z kapitol z dějin české avantgardy, která navzdory své zajímavosti zůstávala v literárněhistorickém výzkumu více méně dosud opomíjena. Hlavní pozornost je věnována dílu vůdčího člena Linie Josefa Bartušky, jež je pojednáno nejen na pozadí veškerých aktivit jihočeského sdružení, ale celé meziválečné avantgardy. Výklad propojuje metodu „citlivého čtení“ s literární a intermediální komparací, esejistickými úvahami i sondami inspirovanými sémiotickými studiemi a novějšími uměleckohistorickými přístupy, které nahlízejí umění jako historický a sociální jev, zkoumaný v kontextu dalších fenoménů spoluvytvářejících dobovou historicko-sociální realitu.

Jan Linka (ed.): *Studia Hageciana I. Na okraj Kroniky české* (Praha: Academia 2015)

Soubor jedenácti studií představuje první monografii věnovanou *Kronice české* Václava Hájka z Libočan (1541), jednomu ze základních děl starší české literatury. Hájkova kronika byla až do 19. století jednou z nejčtenějších českých knih vůbec, čerpali z ní mnozí novodobí čeští spisovatelé a básníci a i pro dnešní historiky stále zůstává zdrojem cenných informací. Základem studií byly příspěvky přednesené na konferenci *Na okraj Kroniky české*, konané v ÚČL v listopadu 2013. Autoři se zamýšlejí nad historickými, literárními a jazykovými aspekty kroniky – zabývají se přírodními a archeologickými lokalitami, které Hájek znal, zeměpisnými názvy, Hájkovou interpretací husitského a pohusitského období, závislostí Jiráskových *Starých pověstí českých* na Hájkovi apod.

Daniela Hodrová: Co se vyjevuje. Eseje o Adrieně Šimotové (Praha: Malvern 2015)

Knížka *Co se vyjevuje* s podtitulem *Eseje o Adrieně Šimotové* zahrnuje pět esejů Daniely Hodrové (*Vyjevování a vytrácení, Blízké vzdálené věci, Nohy, Torzo – k poetice neúplnosti a Sňaté tváře*). Hodrová se v ní věnuje několika tématům, která ve výtvarné tvorbě Adrieny Šimotové patří k nejdůležitějším, ale zároveň jsou blízká jí samotné. O tom svědčí jak její předchozí esejistická kniha *Chvála schoulení*, tak její romány, zejména *Vyvolávání* a *Točité věty*. S nimi eseje vlastně bezprostředně souvisejí, a to nejen svou poetikou, ale třeba i tím, že v nich Adriena Šimotová jako postava vystupuje. Knihu doplňuje obrazová příloha s díly Adrieny Šimotové.

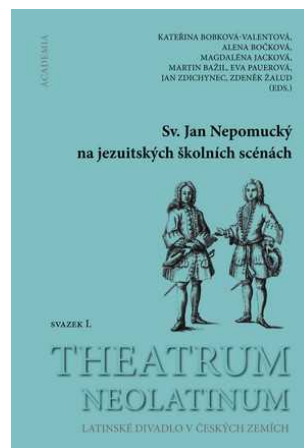
Lenka Jungmannová (ed.): Zahradní slavnost. Klíčová událost moderního českého divadla (Praha: Knihovna Václava Havla 2015)

Sborník z konference *Zahradní slavnost 1963–2013*, do něhož svými texty přispěli přední znalci dramatiky Václava Havla: Helena Albertová, Katia Hala, Zdeněk Hořínek, Lenka Jungmannová, Vladimír Just, Nadine Keßler, Petr Oslzlý, Martin J. Švejda a Kateřina Xhelo. Knihu doprovází fotografie Jaroslava Krejčího z historicky prvního nastudování *Zahradní slavnosti*, které mělo premiéru v Divadle Na zábradlí dne 3. prosince 1963.

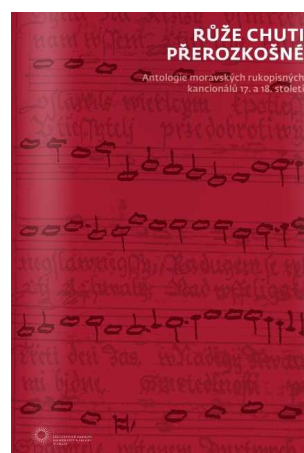
Kateřina Bobková Valentová – Alena Bočková – Magdaléna Jacková a kol. (eds.): Sv. Jan Nepomucký na jezuitských školních scénách (Praha: Academia 2015)

První svazek ediční řady *Theatrum neolatinum* přináší jezuitské školské hry, které se námětově vztahují k významnému světcí českého baroka, sv. Janu Nepomuckému. Jejich jádro tvoří texty z dvacátých a třicátých let 18. století, tedy jednoho z vrcholných období rozvoje jezuitského školského divadla. Předkládaný soubor tak lze považovat za reprezentativní průřez dramatickou školskou produkcí. Knihu otvírají tři interdisciplinárně pojaté studie, které se věnují jezuitské škole a divadlu obecně, reflektují vývoj a podoby nepomucenského kultu a představují vydávaný korpus. Jádro publikace tvoří edice šesti rukopisů her a třinácti tištěných synopsí, opatřených textově kritickými poznámkami a zrcadlovým překladem. Každý z vydávaných textů má vlastní předmluvu, medailonky o autorech, obvyklé rejstříky a výkladový slovníček antických jmen.

Kateřina Smyčková (ed.): *Růže chuti přerozkošné. Antologie moravských rukopisných kancionálů 17. a 18. století* (Praha: Filozofická fakulta, Univerzita Karlova 2015).

Moravské rukopisné kancionály 17. a 18. století jsou odborné veřejnosti téměř neznámé a jejich písně nikdy nebyly edičně zpřístupněny, přestože mohou být pozoruhodným pramenem pro poznání barokní literatury, hudby, lidové zbožnosti a ilumináčního umění. Antologie *Růže chuti přerozkošné* vybírá z tohoto rukopisného repertoáru celkem čtyřicet písní s mariánskou a eucharistickou tematikou. Text písní je kriticky upraven s ohledem na specifika barokní češtiny a rukopisné produkce. Přibližně polovina textů se dochovala spolu s notací, antologie ji přináší v moderním přepisu. Texty jsou opatřeny vysvětlujícím komentářem, textově a hudebně kritickým aparátem. Úvodní studie objasňuje úlohu rukopisné hymnografie v dějinách českého písennictví, podává přehled všech známých moravských rukopisných kancionálů a blíže osvětluje písně zařazené do antologie.

Petra Hesová – Robert Kolár – Jakub Říha (eds.): *Prozodické spisy raného obrození* (Praha: Filozofická fakulta, Univerzita Karlova 2015)

Svazek přináší souborné vydání čtyř nejdůležitějších prozodických spisů raného obrození, které definovaly podobu dobových polemik mezi zastánci sylabotónismu a časomíry. V čele souboru stojí nový český překlad pojednání Josefa Dobrovského *Böhmische Prosodie* (1795) a *Prosodie* (1798; vychází česky poprvé), které položilo základy sylabotónické reformy českého verše. Druhým textem souboru je spis *Počátkové českého básnictví, obzvláště prozodie* (1818) Pavla Josefa Šafaříka a Františka Palackého, který je vášnivou polemikou s Dobrovského sylabotónismem a jeho realizací v poezii puchmajerovských básníků ve jménu (obnovené) časomíry. Soubor uzavírá doposud přehlížený spis *Zlomky o českém básnictví, zvláště pak o prozodii* (1820) Šebestiána Hněvkovského, představující obranu puchmajerovské generace a zároveň pokus o syntézu obou protikladných postojů. Vydávané texty jsou vybaveny komentářem a vysvětlivkami a doplněny slovníkem základních symbolů a pojmů z teorie verše.

Daniela Iwashita – Petra Klimešová (eds.): *Jakub Deml – Korespondence – Vzpomínky na Josefa Floriana – Sedm let jsem u vás sloužil* (Praha: Dauphin 2015)

Pátý svazek edice *Korespondence* poprvé představuje rozsáhlý rukopis Jakuba Demla z let 1950–1951, kdy jeho práce nesměly vycházet. Ztvárnil v něm své svědectví o Josefu Florianovi i vzpomínky na vlastní životní cestu kněze, básníka a vydavatele od počátku 20. století do jeho poloviny. Hudebně vystavěná memoárová próza obsahuje několik Florianových listů a v závěru se proměňuje v dopis, v němž Deml Florianovi deset let po jeho smrti odpovídá. Uzavírá tak předchozí početnou vzájemnou korespondenci z let 1903–1935, obsahující stovky listů, jež na vydání zatím čekají. Vzpomínky rovněž završují deníkovou a životopisnou linii básnickova knižního díla a spolu s jeho *Podzimním snem* představují vrcholný, dosud však zcela neznámý text českého písemnictví počátku padesátých let.

JAKUB DEML
KORESPONDENCE
Vzpomínky na Josefa Floriana

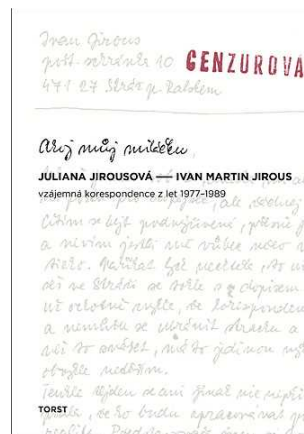

Sedm let jsem u vás sloužil

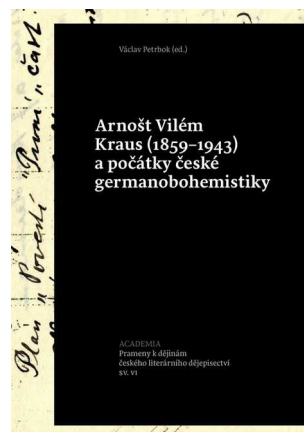
Daniela Iwashita – Petra Poukarová – Marta Kordíková: Ivan Martin Jirous – Juliana Jirousová: Ahoj můj miláčku. Vzájemná korespondence z let 1977–1989 (Praha: Torst 2015)

Ivan M. Jirous byl od svatby s Julianou Jirousovou, dcerou malíře Otto Stritzka a vnučkou nakladatele Josefa Floriana, v roce 1976 do roku 1989 z politických důvodů čtyřikrát vězněn. Po dobu odloučení, které trvalo sedm a půl roku, se stala jejich jedinou pravidelnou komunikací korespondence. Přestože byla kontrolována a tematicky i formálně omezována cenzurou, je soubor 357 vzájemných dopisů z let 1977 až 1989 nabitý láskou, zprávami o dění, poezií, kritičností i humorem a společnou vírou. Celkem 231 dopisů Juliany Jirousové, zpřístupněných zde poprvé, tvoří živý obraz undergroundového společenství i vesnické pospolitosti ve Staré Říši.

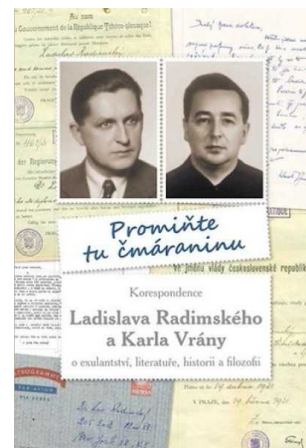
Václav Petrboh (ed.): Arnošt Vilém Kraus (1859–1943) a počátky české germanobohemistiky (Praha: Academia 2015)

Arnošt Vilém Kraus (1859–1943), první literárněvědný germanista na pražské české univerzitě, se již od počátku své odborné kariéry zabýval česko-německými literárními a kulturními vztahy. Václavem Petrbohkem připravený svazek obsahuje výbor z jeho syntetických prací, studií a recenzí. Je rovněž opatřen úvodní studií o Krausově životě a díle, která usiluje jednak o literárně historiografickou analýzu a recepci jeho odborného působení, jednak upozorňuje na širší kontext dobového uvažování o česko-německé kulturní výměně, včetně aspektů kulturněpolitických. Každá z editovaných studií je opatřena komentářem, který ji náležitým způsobem komentuje a kontextualizuje, a rozsáhlými vysvětlivkami.

Michal Přibáň (ed.): *Promiňte tu čmáraninu. Korespondence Ladislava Radimského a Karla Vrány o exulanství, literatuře, historii a filozofii* (Praha: Libri prohibiti 2015)

Kněze a teologa Karla Vránu i diplomata Ladislava Radimského zastihl únor 1948 v zahraničí, oba se tedy stali exulanty, aniž by opustili své působiště: Vrána studoval na Lateránské univerzitě v Římě, Radimský pracoval v New Yorku na půdě OSN. Během padesátých let se korespondenčně seznámili a výhradně na stránkách dopisního papíru rozvíjeli diskuse na filosofická a teologická témata, až se z nich stali blízcí přátelé; osobně se přitom nikdy nesetkali. Studiemi, recenzemi i knižními publikacemi rovněž výrazně promluvili do literárního života předsrpnového exilu. Rozsáhlou edici 432 dopisů doplňuje bohatá obrazová příloha (sest. Kateřina Volková a Jiří Gruntorád), která přináší často unikátní fotografie a dokumenty.

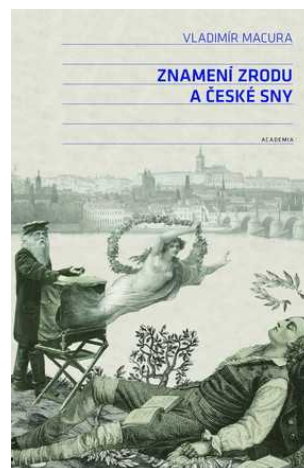
Alexander Kratochvil (ed.): *Paměť a trauma pohledem humanitních věd. Komentovaná antologie teoretických textů* (Praha: Akropolis 2015)

Publikace přináší zásadní texty všech relevantních směrů ve výzkumu paměti a traumatu a významných autorů (J. C. Alexander, J. a A. Assmannovi, C. Caruthová, S. Craps, A. Erllová, K. Friedenová, T. Habermas, M. Hirschová, A. Langenohl, D. Laub, C. Leggewie, P. Nora, L. Spitzer, P. Vermeulen, M. Weinberg, H. Welzer). Zvláštní pozornost věnuje dosud málo reflektovanému pojmu trauma v jeho individuálním, skupinově příznakovém a kulturním užívání. Antologie je tematicky členěna do čtyř oddílů (*Paměť a společnost, Paměť a trauma, Paměť a mediální perspektiva, Politika paměti*) a uzavírá ji záznam diskuse významných vědců pod názvem *Roztříštěnost a spása*. Všechny texty uvozují původní komentáře; v závěru je doplňují medailony autorů.

Kateřina Piorecká – Milena Vojtková (eds.): Vladimír Macura – Znamení zrodu a české sny (Praha: Academia 2015)

První svazek spisů Vladimíra Macury představuje jeho badatelské dílo zasvěcené českému 19. století. Svazek *Znamení zrodu a české sny* shrnuje studie k danému tématu, přičemž vychází z intence autora. Zahrnuje třetí vydání Macurovy klíčové monografie *Znamení zrodu*, v níž sémioticko-kulturologické analýze podrobil národní obrození. Interpretace kultury jako znakového systému je východiskem i souboru studií a popularizačních textů *Český sen* v druhé části svazku. Do třetího oddílu byly zařazeny další studie, které byly doposud publikované pouze časopisecky či ve sbornících a jež autor začal adaptovat pro pokračování svého *Českého snu*. Tento soubor dokládá, že Macurův názor na české 19. století byl komplexní a právem se jeho dílo stalo formativním pro české humanitní vědy.

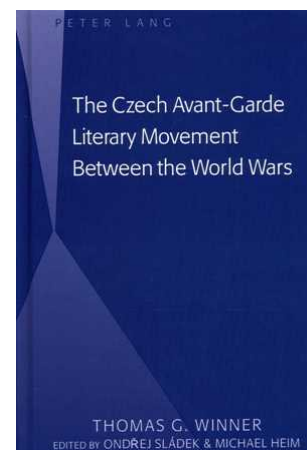
Daniela Hodrová (ed.): Milan Jankovič – Cesty za smyslem literárního díla II (Praha: ÚČL AV ČR 2015)

Kniha navazuje na svazek, který byl publikován v Karolinu v roce 2005. Je sumou Jankovičových prací za posledních zhruba patnáct let. Zahrnuje studie, v nichž znovu a namnoze ještě podstatněji než předtím autor rozpracovává svá životní teoretická témata – sémantické gesto, dění smyslu, pojetí díla v pohybu, pojem nezáměrnosti (*Význam a „smysl“, Dílo a jeho konkretizace, Patočkovy pojetí stylu a estetického postoje, Ricoeurova „produktivní reference“, Sémantické gesto, Inspirace „nezáměrností“*). Tato témata sleduje i ve svých hlubokých interpretacích děl Emila Juliše, Bohumila Hrabala, Michala Ajvaze, Daniely Hodrové. Svazek zahrnuje také komentáře k přednáškám Jana Mukařovského, recenze děl týkajících se českého strukturalismu a dialogu s ním (Zdeněk Mathauser), případně poetiky B. Hrabala, dále referáty, v nichž se věnoval opět svým tématům – estetice významového dění a identity díla v pohybu.

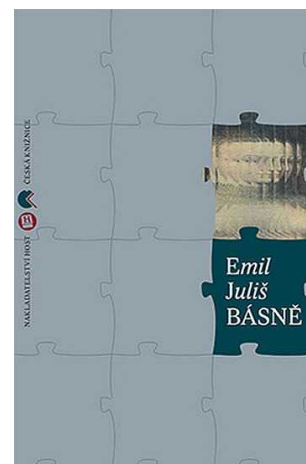
Ondřej Sládek – Michael Heim (eds.): Thomas G. Winner – The Czech Avant-Garde Literary Movement Between the World Wars (New York: Peter Lang 2015)

Kniha Thomase G. Winnera je významným příspěvkem světové bohemistiky k poznání dějin české literární meziválečné avantgardy. Publikace je rozčleněna do sedmi tematických kapitol, ve kterých Winner představuje nejvýznamnější české avantgardní autory, detailně analyzuje jejich dílo a nastiňuje základní tendence českého meziválečného avantgardního hnutí. Publikace kromě toho obsahuje řadu ukázek z analyzovaných literárních textů, přičemž většina z nich byla do angličtiny přeložena vůbec poprvé. Kniha obsahuje seznam děl českých avantgardních autorů, které jsou aktuálně dostupné v anglickém překladu, mimo to i seznam další doporučené anglicky psané odborné literatury.

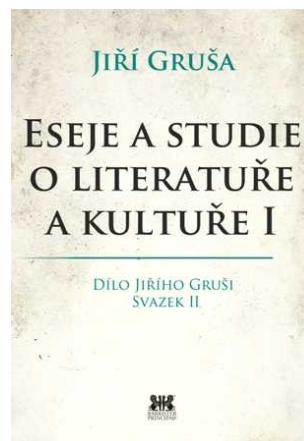
Michal Kosák (ed.): Emil Juliš – Básně (1956–1971) (Brno: Host 2015)

Svazek soustřeďuje básnické dílo Emila Juliše (1920–2006) z období do roku 1971. Jeho jádrem je především tvorba experimentální – sbírka *Pohledná poezie* obsahuje z většiny poezii vizuální, sbírky *Progresivní nepohoda*, *Krajina her*, *Vědomí možností* a *Nová země* představují zase Julišův originální přínos poezii ovládané principem systémově řízeného textu. I tato básníková experimentální tvorba však pracovala vždy také se složkou významovou a zahrnuje rovněž poezii takřkajíc zcela tradiční. Ta má největší prostor ve sbírce *Pod kroky dýmů*, jež povětšinou přepracovává básníkovu „ranou“ tvorbu. Básně zachyceného období, které zůstaly mimo sbírky, otiskujeme v komentáři – čtenář tak dostává v přítomném svazku do ruky kompletní soubor básnické tvorby Emila Juliše publikované v letech 1956–1971.

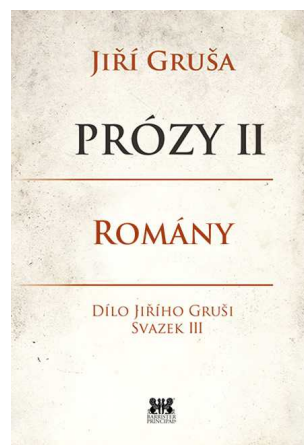
Dalibor Dobiáš (ed.): Jiří Gruša – Eseje a studie o literatuře a kultuře I
(Brno: Barrister & Principal 2015)

Svazek představuje eseje, studie a publicistické texty Jiřího Gruši z let 1960–1989, které autor napsal v Československu a po roce 1981 v exilu ve Spolkové republice Německo. Kromě spisovatelových známých literárních kritik a manifestů (*Verš pro kočku*, *Realismus jako mravnost*) obsahuje mimo jiné Grušovy úvahy o kultuře českých zemí a jejích představitelích, jako byli například Franz Kafka, Jaroslav Hašek či Milena Jesenská, a také o naší inspirativnosti pro Evropu před pádem železné opony. Tyto texty o české literatuře a kultuře představují přirozená východiska umělecké a diplomatické dráhy Jiřího Gruši po sametové revoluci. Řada esejů a studií tohoto svazku se jako tištěné či přeložené do češtiny objevuje vůbec poprvé.

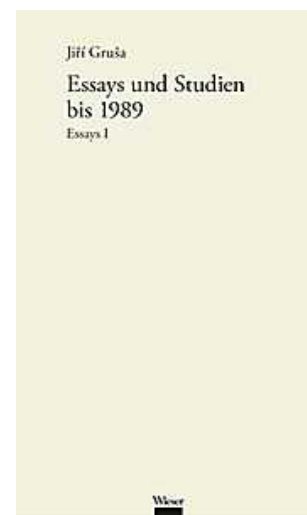
Dalibor, Dobiáš (ed.): Jiří Gruša – Prózy II. Romány
(Brno: Barrister & Principal 2015)

Komentovaná edice románů Jiřího Gruši *Dotazník aneb Modlitba za jedno město a přítele* a *Doktor Kokeš – Mistr Panny* podrobně dokumentuje genezi obou děl a okolnosti pronásledování spisovatele za jeho dílo roku 1978 *Státní bezpečnost*, jež představovalo precedens vztahu státní moci a literatury v době ČSSR.

Hans Dieter Zimmermann – Dalibor Dobiáš (eds.): Jiří Gruša - Essays und Studien bis zum Jahr 1990 (Klagenfurt: Wieser Verlag 2015)

Svazek přináší rané Grušovy eseje, které původně vycházely v časopise *Tvář*, *Sešity pro mladou literaturu*, *Literární noviny*, ale také v undergroundových tiskovinách. Eseje psané po sovětské invazi v roce 1968 představují cenné historické dokumenty, které svědčí o brutalitě tohoto vojenského zásahu. Podstatným tématem Grušových esejů je obrana svobody slova a literárního vyjádření. Zřetelnou změnou prochází Grušova esejistika po roce 1981, kdy emigroval do Německa. Od té doby začal psát rovněž německy či anglicky a postupně budoval svůj osobitý esejistický styl v nových jazykových a kulturních podmínkách. Edice je doplněna věcnými komentáři, které zpřístupňují Grušovy texty současnému čtenáři.

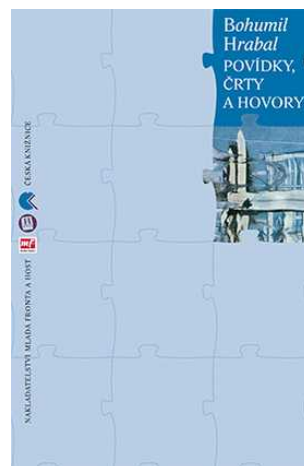
Hans Dieter Zimmermann – Dalibor Dobiáš (eds.): Jiří Gruša - Mimner oder das Tier der Trauer (Klagenfurt: Wieser Verlag 2015)

Novela *Mimner aneb Hra o smrděocha*, v níž Gruša reagoval na potlačení snah tzv. pražského jara sovětskou invazí v roce 1968, existuje v několika verzích. Nejprve její části Gruša publikoval v časopise *Sešity*, po odchodu do exilu připravil text pro německé vydání; knižně vyšla novela v Čechách roku 1990. Nová německá edice vychází z verze vydané v Kolíně nad Rýnem roku 1986. Doslovem ji opatřil Milan Uhde.

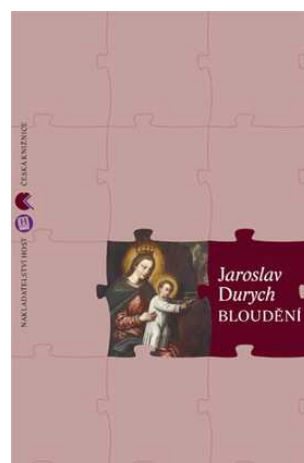
Marie Havránková – Milan Jankovič (eds.): Bohumil Hrabal – Povídky, črty a hovory (Brno: Host 2015)

Orientující výbor z celoživotní autorovy povídkové tvorby, vyzdvihující to nejživější: prózy ze čtyřicátých a padesátých let, představující Hrabalovu tvorbu v jejím nejsvobodnějším výtrysku, dnes už klasické texty ze šedesátých let z prvních pěti Hrabalových knih, drobnější, ale významné texty ze sedmdesátých let a také Hrabalovu „literární žurnalistiku“, texty především z konce osmdesátých a z let devadesátých.

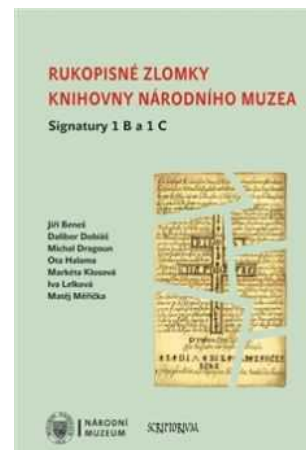
Martin Valášek – Jan Linka (eds.): Jaroslav Durych – Bloudění (Brno: Host 2015)

Bloudění je vrcholné románové dílo Jaroslava Durycha, oslavované i kontroverzní osobnosti české literatury. Jako nesmiřitelně konzervativní katolík byl Durych oponentem liberální demokracie a ve svém díle se často vracel k baroku. Kniha s podtitulem *Větší valdštejnská trilogie*, poprvé vydaná v roce 1929, se přes svou proslulost dosud nedočkala spolehlivého kritického vydání. Obě posmrtná vydání (1969 a 1993) jsou totiž textově nespolehlivá. Svazek obsahuje všechny tři díly Durychova románu a podrobné komentáře včetně různocnění výrazných změn v průběhu prvního až šestého vydání.

Jiří Beneš – Dalibor Dobiáš – Michal Dragoun – Ota Halama – Markéta Klosová – Iva Lelková – Matěj Měřička: Rukopisné zlomky Knihovny Národního muzea. Signatury 1B a 1C (Praha, Dolní Břežany: Národní Muzeum – Scriptorium 2015)

Čtvrtý svazek nově zpracovávaných katalogů k rukopisným fondům Knihovny Národního muzea je po obsahové stránce velmi pestrý. Významný celky tvoří komeniana (vč. dopisů Komenského) a cenná dokumentace k *Rukopisům královédvorskému a zelenohorskému* (vč. např. dopisů ohlašujících jejich nález). Publikace je vybavena několika rejstříky.

PUBLIKACE VYDANÉ V ÚČL

ÚČL působil v roce 2015 také jako vydavatel neperiodických a periodických publikací a digitálních informačních zdrojů. V redakci Daniely Hodrové vydal ÚČL soubor studií významného literárního teoretika a emeritního pracovníka ústavu Milana Jankoviče *Cesty za smyslem literárního díla II*, který navazuje na první svazek téhož názvu vydaný v nakladatelství Karolinum.

Ročníkem 63 pokračovalo vydávání vědeckého dvouměsíčníku *Česká literatura*, který byl nadále excerpován v databázích Web of Science, SCOPUS, ERIH, The Central European Journal of Social Sciences and Humanities a Internationale Bibliographie der geistes- und sozialwissenschaftlichen Zeitschriftenliteratur. Vedle pěti standardních čísel věnovala redakce jedno speciální číslo vztahu literatury, médií a technologií zápisu (ČL 6/2015). Hostujícím editorem tematického čísla byl Karel Piorecký. Obsah časopisu byl šířen rovněž prostřednictvím zpoplatněných článkových databází JSTOR (staženo 886 článků) a Central and Eastern European Online Library.

Redakce *České literatury* pokračovala v popularizaci časopisu formou internetového blogu *Česká literatura v síti*, kde jsou v týdenním intervalu zveřejňovány kritické nebo publicistické texty z tištěného vydání či texty související s obsahem časopisu (7837 unikátních návštěvníků za rok 2015).

Časopis *Česká literatura* (foto: Veronika Jáchimová)

SOUHRNNÉ ÚDAJE O PUBLIKAČNÍ ČINNOSTI

Časopisecké studie publikovali pracovníci ÚČL nejčastěji v časopise *Česká literatura*, který splňuje nejvyšší kritéria uplatňovaná v současnosti na vědecká periodika (je excerpován v databázích WoS, SCOPUS a ERIH). Dále přispěli do recenzovaných časopisů, jako jsou *Journal of Popular Culture*, *Studia Metrica et Poetica*, *Zeitschrift für Slawistik*, *ER(R)GO. Teoria–Literatura–Kultura*, *Das achtzehnte Jahrhundert*, *Bohemica litteraria*, *Bohemica Olomucensia*, *Mediální studia*, *Slovo a smysl*, *Divadelní revue*, *Acta Universitatis Carolinae. Philologica. Graecolatina Pragensia*, *Knihy a dějiny*, *Paginae historiae*, *Russian literature*.

Podle Akademického systému evidence publikací (ASEP), provozovaného Knihovnou AV ČR, v roce 2015 publikovali pracovníci ÚČL 347 výstupů. Podle Registru informací o výsledcích (RIV), který provozuje vládní Rada pro výzkum, vývoj a inovace, pracovníci ÚČL publikovali 69 výstupů.

Struktura publikací ÚČL	ASEP	RIV
Článek v odborném periodiku	105	28
Monografie	18	10
Kapitola v knize	42	18
Konferenční příspěvek	15	6
Překlad	2	1
Recenze	110	0
Elektronický dokument	1	1
Certifikovaná metodika	2	2
Software	1	1
Článek v novinách	28	0
Pořádání akce	2	2
Ostatní výsledky	21	0
Celkem	347	69

Publikace pracovníků ÚČL v roce 2015; zdroj: ASEP, RIV

III

Mezinárodní spolupráce

FELLOWSHIP JOSEFA DOBROVSKÉHO

Tradiční program **stipendií pro zahraniční bohemisty** byl na konci roku 2014 z rozhodnutí Akademické rady AV ČR ukončen. V srpnu 2015 předložil ÚČL na základě doporučení Rady ÚČL výběrové komisi první dvě žádosti zahraničních kolegů o Fellowship Josefa Dobrovského. Šlo o žádosti ruské versoložky Mariny Akimovové a chorvatského literárního historika Matiji Ivačiče. Fellowship byl udělen druhému z nich. Fellowship Josefa Dobrovského je novým programem AV ČR. K jeho cílům patří podpora zahraniční literárněvědné bohemistiky v jejím jazykovém i teritoriálním vymezení, a to formou financování studijních pobytů zahraničních badatelů na ústavech AV ČR. Podpora je určena pro mladé badatele (zpravidla do 35 let) a pobyty v délce 15–45 dní. Přihlášky se zasílají ÚČL dvakrát ročně, k 15. květnu a 15. říjnu.

მაია ნაჭყებია

პოლიტიკა და ადამიანი ვაცლავ პაველის შემოქმედებაში*
(მე-20 საუკუნის 60-80-იანი წლები)

1989 წელს ჩეხოსლოვაკიის ერთ-ერთი ცენტრალური გაზეთის მთავრობისა და სამხედროების განყოფილებაში გამოქვეყნდა ფერდინანდ ვანკისადმი მიძღვნილი მილოცვა: „1989 წლის 5 ოქტომბერს ფერდინანდ ვანკმა მალი პრადეციოდან აღნიშნა დაბადების დღე. თანამშრომლები და მეგობრები მადლობას უწუხდით მას იმ რთული სამუშაოსთვის, რომელსაც თავისი ცხოვრების მანძილზე ასრულებდა და ასრულებს და უსუსრეებით ჯანმრთელობასა და შემდგომ წარმატებებს“. გახსენებული ლოგიკური არის ფერდინანდ ვანკი და რა კავშირი აქვს მას ვაცლავ პაველთან? მისი გავესწრება და ვიტყვი, რომ ფერდინანდ ვანკი ვაცლავ პაველის სამი ერთ პიკის გმირია. ეს მილოცვა-მისტიფიკაცია კი, რომელიც ვაცლავ პაველს დაბადების დღე მიულოცეს, გაბედული ზუმრობა იყო სოციალისტურ ჩეხ და რა გასაოცარიც არ უნდა იყოს, ფაქტია, რომ მიუხედავად ცენზურისა და ფეხსიერებისმედევი თვალისა, ის „გაიპარა“ და ერთ-ერთი ცენტრალ რომელიც, ჩვეულებრივ, პაველის განმარტებულ და საღანძღავ წერილებს მილოცვა მის ფოტოსურათთან ერთად დაიბეჭდა. კითხვებზე, ვინ არი ვანკი, პასუხი გაცემულია, ხოლო იმ პიკების შესახებ, რომლებიც ვანკია სონატი, დეტალური საუბარი შემდგომ გვექნება. ახლა კი ისევ დავსვამთ არის ვაცლავ პაველი?“. სწორედ ეს იყო ჩეხოსლოვაკიის ტელევიზიის გადარი, რომელიც შემდგომ შემოკლებული საბით, როგორც ცალკე თავი, შევიდა „სოციალიზმის სახელით — ძირითადი პრინციპებისა და თვითმარტყვების (სოციალიზმის სახელით 1977: 65-71). ბრძოლაში ვითხოვლობით: „თანამშრომლის დამახასიათებელია იდეოლოგიური ბრძოლის გამძაფრება სოციალიზმის რეალურად შორის [...] თანამედროვე ანტიკომუნისტური მარქსიზმ-ლენინიზმ გეორგ ბრძოლაში სოციალურ რეფორმისა და მემარჯვენე და მემარცხენი იზმს ემყარება. იგი მსოფლიო სოციალისტური სისტემის, საერთაშორისო, და მუშათა მოძრაობების, ეროვნულ განმანათლებლურ ბრძოლის მომართული [...] წლის დასაწყისში მომწინე გახდით სოციალისტური ჩეხინაალმდეგ მომართული ინტელსტური კამპანიისა, რომელსაც საბაბი ეგრე „ქარტია 77“ მისცა [...] ბურჟუაზიული პროპაგანდა, შინაური რეჟენტის იზმის აგენტები და სოციალიზმის სხვა მტრები უსინდისოდ იტყუებიან და ჩინის სოციალისტურ რეალობას“ (სოციალიზმის სახელით 1977: 7-8). ვიდრე ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რეჟიმის დაშლის შემდეგ, თუ რა მოვლეს, ნერვებს და ბროშურას.

Z výsledků stipendií pro zahraniční bohemisty. Kyuchin Kim: *Interpretace Karla Čapka* (Soul: Haebokhanchekilgi 2014). Maia Nachkebia: *Soukromé a veřejné v díle Václava Havla* (*Literary Researchers XXXIV* 2013). Charles D. Sabatos: *Mezi mýtem a historií. Obraz Turka ve středoevropské literatuře* (Istanbul: Bilge Kultur Sanat 2014)

체코가 낳은 가장 위대한 작가, 세계인이 사랑한 체코 작가

KAREL
CAPEK
카렐 차페크 평전

Mit ve Tarih Arasında:
Orta Avrupa
Edebiyat Tarihinde

Türk
İmgesi

Charles
D. Sabatos

ZAHRANIČNÍ KONFERENCE, MEZINÁRODNÍ PROJEKTY A STUDIJNÍ POBYTY

Během roku 2015 vykonali zaměstnanci ÚČL **51 kratších pracovních cest do zahraničí**, přičemž 32 bylo spojeno s aktivním vystoupením na konferenci. 19 cest bylo hrazeno z institucionálních prostředků a z prostředků tzv. meziakademické výměny, organizované AV ČR; 26 bylo hrazeno z grantů a 6 z prostředků zahraniční instituce. Z fondu ÚČL pro podporu mezinárodní mobility mladších pracovníků bylo podpořeno 9 zahraničních cest, většinou spojených s aktivním vystoupením na mezinárodní konferenci nebo prezentací výzkumu ÚČL na akademické půdě.

Zahraniční pracovní cesty zaměstnanců ÚČL

ZAHRANIČNÍ KONFERENCE, MEZINÁRODNÍ PROJEKTY A STUDIJNÍ POBYTY

Ve dnech 15.–19. dubna 2015 se Bohumil Fořt a Ondřej Sládek zúčastnili *Fourth European Narratology Network Conference* v belgickém Gentu. Oba také vystupovali na mezinárodní konferenci *Russian Formalism & Eastern and Central European Literary Theory: A Centenary View* v britském Sheffieldu s příspěvkem k pražskému strukturalismu. Cestami do Švédska udržovalo oddělení teorie (O. Sládek, B. Fořt, A. Jedličková) své intenzivní vědecké kontakty s univerzitou ve Stockholmu, kde členové oddělení spolupracují mj. s prof. Göranem Rossholmem.

Na mezinárodní konferenci v nizozemském Leidenu (18.–22. března 2015) měl versolog Petr Plecháč společný příspěvek s Varunem de Castro-Arrazola (Universiteit Leiden), který se setkal s velmi příznivým ohlasem. V oblasti automatické analýzy verše navázal Versologický tým ÚČL spolupráci s výzkumnými centry v Německu (Klemens Bobenhausen, projekt *Metricalizer*) a Velké Británii (Michael Cade-Stewart, King's College). Tyto kontakty byly obnoveny na další konferenci v Helsinkách (4.–7. června 2015), kde P. Plecháč představil *Korpus českého verše*. Další člen týmu, Jakub Říha, měl 14. února 2015 na pozvání britského bohemisty Rajendry Chitnise zvanou přednášku na School of Modern Languages, University of Bristol.

Ve dnech 23.–25. dubna 2015 se Ina Píšová v San Francisku účastnila konference *Pleasures of Backwardness: Consumer Desire and Modernity in Eastern Europe*, kde přednesla příspěvek *The Czechoslovak TV-Serial Nemocnice na kraji města as Cultural Transfer between East and West in the Time of Late Socialism*. Navázala tak na svůj stipendijní pobyt na University of California (Berkeley), uskutečněný od září 2014 do února 2015 na základě stipendia Fulbrightovy nadace.

ZAHRANIČNÍ KONFERENCE, MEZINÁRODNÍ PROJEKTY A STUDIJNÍ POBYTY

Na projektu společné česko-rakouské učebnice spolupracuje za ÚČL Václav Petrbok; s rakouským kolegou Walterem Reichelem představil při workshopu v hornorakouském Freistadtu (23.–24. září 2015) teze kapitoly o mýtech a stereotypch určenou pro tuto učebnici dějepisu. Hned v následujících dnech se zúčastnil pravidelného zasedání Česko-slovensko-německé komise historiků ve slovenských Košicích.

Petra Čáslavová a Michal Jareš se zúčastnili konference *Do-it-Yourself! Subversive practices and informal knowledge*, kterou v Marburgu ve dnech 18.–20. listopadu 2015 organizoval Herder Institut. Jejich příspěvek reflektoval první výsledky bádání v rámci probíhajícího projektu *Encyklopedie českého samizdatu*.

Velkou mezinárodní aktivitu vyvíjelo v roce 2015 oddělení starší literatury. Magdaléna Jacková vystoupila počátkem srpna na 16. kongresu mezinárodní společnosti neolatinských studií IANLS ve Vídni s příspěvkem *Subjects of Jesuit School Plays from Provincia Bohemia SJ (1700-1750)*. Na konci měsíce pak přednesla na mezinárodní konferenci *From Text to Scenics. Research on the history of early drama and theatre* v maďarském Egeru příspěvek *Prologues, Choruses and Epilogues in Jesuit School Drama*.

Daniel Soukup se ve dnech 15.–20. listopadu 2015 účastnil velké konference univerzity Bar-Ilan (Tel Aviv) s názvem „*אִשְׁכּוּל יִצְחָק מִשְׁכּוּל*“. *Wisdom and Moralizing Literature in a Multicultural Journey in the Middle Ages, Between Oral and Written Traditions*, kde přednesl příspěvek *The Latin translation of Mishlei Shua'lim in the context of the Respublica Litteraria*.

Ve dnech 30. září – 4. října 2015 se Kateřina a Karel Piorečtí účastnili polského literárního festivalu *Międzynarodowy Festiwal Literacki Ha!wangarda 2015*. Karel Piorecký přednesl referát *In Praise of Obstacles: text messages as a subject*

ZAHRANIČNÍ KONFERENCE, MEZINÁRODNÍ PROJEKTY A STUDIJNÍ POBYTY

and medium for recording literary text, Kateřina Piorecká referát *Nezval's Pantomima between genres and media*. Na okraj konference proběhla jednání o další odborné spolupráci v oblasti studia nových médií s kolegy ze Slovenska a Polska.

Na mezinárodních konferencích v Francii, Nizozemí, Německu a na Slovensku představili svůj projekt *Budování národa čtenářů. Sítě, podniky a protagonisté knižního trhu v Čechách (1749–1848)* Claire Mádlová, Petr Píša a Michael Wögerbauer. P. Píša vystoupil na konferenci *Zrod a cesty knihy*, pořádané Literárním muzeem Slovenské národní knihovny v Martine (3.–7. května 2015); pobytu využil také k navázání, respektive prohloubení kontaktů se slovenskými a středoevropskými badateli v oblasti dějin knižní kultury (např. Petronela Bulková, Olga Granasztói) a ke studiu archivních materiálů v Literárním archivu Slovenské národní knihovny.

Ondřej Sládek. Fourth European Narratology Network Conference, Gent (foto: Paul D'Eer)

ZAHRANIČNÍ KONFERENCE, MEZINÁRODNÍ PROJEKTY A STUDIJNÍ POBYTY

S detailním výzkumem (*Advertising strategies towards a widened and diversified public. The example of Bohemia 1780-1800*) vystoupila Claire Mádlová na *Congress International society for eighteenth century studies* (27.–31. července 2015) v Rotterdamu.

Michael Wögerbauer se 1.–3. 10. 2015 zúčastnil mezinárodní konference *Verleger und ihre Briefe in der deutschsprachigen Aufklärung. Das Kommunikationsfeld Autor – Verleger – Herausgeber* (Wittenberg, Stiftung Leucorea), kterou organizoval francouzsko-německý výzkumný týmem CIERA. Ve svém příspěvku se zabýval otázkou, jak lze modelovat perifernost Prahy/Čech z úhlu pohledu literární komunikace, resp. dějin knihy. Příspěvky předneslo celkem 15 účastníků z Čech, Francie, Německa, Rakouska, Slovenska a Švýcarska.

Přestože meziakademická výměna s Rakouskou akademií věd již několik let nefunguje, Vídeň zůstává důležitou destinací pro literární historiky, a to zejména pro ty, kteří se zabývají literaturou do počátku 20. století. Kromě Rakouské národní knihovny a Vídeňské knihovny univerzitní nabízí nenahraditelné archivní materiály nebo staré tisky v rakouské metropoli další důležitá destinace, jíž je Knihovna vídeňské radnice (Wien Bibliothek im Rathaus). Zde v loňském roce studoval Václav Petrbok (9.–12. prosince) rukopisy a autografy Franze Sartoriho a Johanna Petera Cerroniho. Michael Wögerbauer (26.–27. června) a Petr Píša (16.–24. listopadu) využívali při svých vídeňských pobytech také různé fondy Státního archivu, a to pro studie týkající se Bernarda Bolzana, Václava Rodomila Krameria a obecně knižní kultury v Čechách v 18. a 19. století.

ZAHRANIČNÍ KONFERENCE, MEZINÁRODNÍ PROJEKTY A STUDIJNÍ POBYTY

Ve středu 16. prosince 2015 se v přednáškovém sále ÚČL uskutečnila přednáška Davida Birnbauma z University of Pittsburgh *Meter, rhythm, and rhyme: The computationally assisted analysis of formal features in Russian poetry.*

Přednáška Davida Birnbauma (foto: ÚČL)

Rhyme

- Word final -t'sja and -tsja → tsa
- Convert consonant letters in a soft (palatalized) position to upper case
 - Palatalization of consonant symbols can be inferred without reference to adjacent vowel symbols or soft signs
- Vowel symbol palatalization distinctions are neutralized (a → a/C_)
- /j/ is normalized (a → ja initially, intervocally, after u; ů → ja)
- Final obstruent devoicing
- Stepwise from the right, voicing assimilation
 - Arbitrary characters to represent the voiced equivalents of c, k, and t
 - Unusual behavior of v
- Stepwise from the right, dental consonants (t d s z n l) and soft palatals (č š ž) undergo regressive softness assimilation
- c → ts; š → šč; degeminate
- All spaces, hard signs, and soft signs are stripped
- Vowel reduction
- (Lexical lookup: конуе, etc.)

ČESKO-SLOVENSKÁ SPOLUPRÁCE

Dlouhodobé vědecké kontakty ÚČL vedou na Slovensko. Nejdelší tradici mají pracovní setkání českých a slovenských literárních vědců s názvem *Česko-slovenské konfrontace*, jejichž 14. ročník se konal ve dnech 16.–18. září 2015 v Košicích. Na programu byly debaty o následujících knihách: Emil Hakl: *Hovězí kostky* (Argo, 2014), Richard Pupala: *Návštevy* (Marenčin PT, 2014), Jakub Chrobák: *Jak prázdné kolo, po ráfku* (Malina, 2014), Peter Šulej: *Nódy* (Vlna / Drewo a srd, 2014), Petr Hrtánek: *Literární apokryfy v novější české próze. Hledání architextu* (Host, 2014) a Radoslav Passia: *Na hranici. Slovenská literatúra a východokarpatský hraničný areál* (Modrý Peter, 2014). Za ÚČL se setkání účastnili Markéta Holanová, Michal Jareš a Stefan Segi.

Několik členů oddělení 19. století v roce 2015 aktivně spolupracovalo na projektu *Diskurzivita literatury 19. století v česko-slovenském kontextu* (vedeném Daliborem Turečkem a Petrem Zajacem). Pracovního workshopu věnovaného klasicismu ve slovenském Pezinku se zúčastnili 11. a 12. listopadu 2015 Dalibor Dobiáš a Michal Fránek.

Česko-slovenské konfrontace. Zleva: Stefan Segi, Vlado Barborík, Iva Málková, Radoslav Passia, Markéta Holanová (foto: ÚČL)

KONSORCIUM PRO VYTVÁŘENÍ A VYUŽÍVÁNÍ INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

V průběhu *V. kongresu světové literárněvědné bohemistiky* se uskutečnila schůzka zakládajících členů Konsorcia pro vytváření a využívání informačních zdrojů světové literárněvědné bohemistiky, jimiž jsou vedle ÚČL slavistická nebo bohemistická pracoviště na univerzitách v Opole, Salcburku, Padově, Záhřebu a rovněž Institut slavistiky RAN v Moskvě. Výsledkem schůzky byl definitivní text smluvní dokumentace konsorcia. V podzimních měsících roku 2015 probíhala ratifikace smluv na zahraničních pracovištích. Základem spolupráce v rámci konsorcia je pořizování a sdílení bibliografických dat o zahraniční bohemistické literatuře. Uskutečnění tohoto cíle napomohlo stipendium Erasmus+, v jehož rámci v ÚČL pobývala Ania Gnot z univerzity v Opole. Během pobytu připravila Ania Gnot rozšíření databázi *České literární bibliografie* o polskou literárněvědnou bohemistiku od devadesátých let 20. století až do současnosti a sestavila manuál pro další zahraniční spolupracovníky konsorcia.

EVROPSKÉ PROJEKTY

ÚČL zastřešil v roce 2015 skupinu literárních vědců, historiků a filozofů působících v Akademii věd ČR (Filosofický ústav, Ústav pro soudobé dějiny), která navázala spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů ČR a spolu s ním vstoupila do mezinárodního konsorcia koordinovaného Instytutem Badań Literackich PAN. Cílem konsorcia bylo podání společného projektu do soutěže Horizon 2020, výzvy REFLECTIVE-4-2015 (*Cultural opposition in the former socialist countries*). Na straně ÚČL se příprav projektu nazvaného *OppORNIC – Opposition Online Registry: New Interpretations of Cultural Dissent* účastnili Michal Přibáň, Tomáš Glanc, Petra Čáslavová, Eduard Burget a Vojtěch Malínek. Kromě ÚČL (Akademie věd ČR), ÚSTR a IBL byli do konsorcia zapojeni: Közép-európai Egyetem (Central European University) (Maďarsko), Trinity College, Dublin (Irsko), The Royal College of Art (Velká Británie), University College London (Velká Británie), Zentrum für Zeithistorische Forschung Potsdam (Německo), Fundatia Noua Europa (New Europe College) (Rumunsko), Matematički Institut Sanu, Beograd (Mathematical Institute of the Serbian Academy of Sciences and Arts) (Srbsko). Celkem tedy konsorcium tvořilo 10 institucí. Podle výsledků soutěže zveřejněných 28. října 2015 se projekt *OppORNIC* umístil na třetím místě, získal 14 bodů z 15 možných; jediný bod byl při hodnocení stržen v kategorii společenského dopadu. K financování byl v příslušné soutěži bohužel vybrán pouze jediný, vítězný projekt.

Spolupráce s IBL a dalšími členy konsorcia tím nicméně neskončila. V závěru roku 2015 bylo pod názvem *New Exploratory Phase in Research on East European Cultures of Dissent 1945–1989* zahájeno přepracování části projektu pro soutěž COST (za ÚČL zapojeni Eduard Burget, Petra Čáslavová, Roman Kanda a Jan Matonoha). Uskutečnila se také návštěva delegace IBL v ÚČL, a to ve dnech 7.–9. prosince 2015. Při společném workshopu identifikovali zástupci obou ústavů prostory možné spolupráce. Za IBL přijeli do Prahy Teresa Dobrzyńska, Jerzy Kandziora, Katarzyna Chmielewska, Maciej Maryl a Piotr Wciślik. Ústavy se dohodly na uzavření nové rámcové smlouvy o spolupráci i na některých konkrétních tématech či vzájemných aktivitách, jako je vzájemné informování o akcích s mezinárodním přesahem a o výměně vyučujících a doktorandů v rámci Erasmus+ i dalších podobných programů.

EVROPSKÉ PROJEKTY

Do soutěže Horizon 2020 vstoupil ÚČL rovněž versologickým projektem *DIREPO – Digital Repertoire of European Poetry* v rámci konsorcia vedeného pracovníky Universidad Nacional de Educación a Distancia, Madrid. Konsorcium bylo tvořené mimo jiné následujícími evropskými institucemi: Universidad Nacional de Educación a Distancia; Universitat de Barcelona; Università di Siena; University of Erlangen; Universidade Santiago de Compostela; Eötvös Loránd University; Országos Széchényi Könyvtár; Université de Toulouse; Università la Sapienza; University of York; Universidad Politécnica de Madrid; University of Oslo; University of Leiden. Za ÚČL se do příprav projektu zapojili členové versologického týmu Petr Plecháč a Robert Kolár. Přestože projekt nebyl finančně podpořen, spolupráce versologického týmu s Universidad Nacional de Educación a Distancia se nadále úspěšně rozvíjí v rámci projektu přímé vědecké spolupráce.

Členové konsorcia OppORNIC. Zleva: Ondřej Matějka, Piotr Wciślik, Petra Čáslavová, Jerzy Kandziora, Katarzyna Chmielewska, Maciej Maryl a Jitka Bílková (foto: ÚČL)

IV

Výuka a popularizace

ÚČL ŠKOLÁM

Jak odpovídá povaze vlastního předmětu bádání i charakteru literární vědy, ÚČL se řadou svých aktivit i publikací obrací nejen k vědeckým pracovníkům, ale i ke studentům a učitelům. Vlastní pedagogické úsilí ústavu směřuje sice především do oblasti terciárního vzdělávání a postgraduálního studia, jak o tom svědčí například každoročně pořádaná Studentská literárněvědná konference, ústav se však jako instituce i prostřednictvím jednotlivých pracovníků zapojuje také do spolupráce se školami nižších stupňů. Expertizy ÚČL využívá CERMAT, sám ústav ve spolupráci s Ústavem pro jazyk český AV ČR, v. v. i., a Střediskem společných činností AV ČR, v. v. i., pořádá postgraduální kurz Škola českého jazyka a literatury pro pedagogy a zajišťuje prezentace a přednášky pro studenty všech typů škol.

4. ročník Školy českého jazyka a literatury pro pedagogy

Třebaže pedagogická činnost ÚČL obecně směřuje především do oblasti terciárního vzdělávání, ústav se jako instituce i prostřednictvím svých jednotlivých pracovníků zapojuje také do spolupráce se školami nižších stupňů. Od roku 2012 spolupracuje s Ústavem pro jazyk český AV ČR, v. v. i., na každoroční Škole českého jazyka a literatury pro pedagogy (dále ŠČJL), kterou organizuje Středisko společných činností AV ČR, v. v. i. ŠČJL představuje postgraduální kurz pro pedagogy ze základních a středních škol. Pro ÚČL je to zdroj informací o potřebách literárního vzdělávání na tomto stupni, pro pedagogy příležitost seznámit se s novými odbornými poznatky.

Ve dnech 7.–9. prosince 2015 se uskutečnil již 4. ročník ŠČJL. Pracovníci ÚČL přednesli dvě přednášky: Robert Kolár nejprve v krátkosti představil *Korpus českého verše* a on-line nástroje, které s ním umožňují pracovat, poté na příkladech z české poezie 19. století ukázal, jak se proměňuje užívání rýmu a strofiky; Michal Kosák a Jiří Flaišman nejprve stručně probrali jednotlivé typy edic a poté se zaměřili na to, s jakými edicemi se studenti na školách nejčastěji setkávají a podrobně komentovali různá vydání *Babičky* Boženy Němcové. Kromě přednášek letos ÚČL také zajistil literární exkurzi: Kateřina Piorecká a Karel Piorecký frekventanty kurzu provedli avantgardní Prahou a ukázali jim místa, kde se scházeli umělci a kde byl založen Devětsil nebo Surrealistická skupina. Součástí exkurze bylo rovněž čtení literárních textů na místech, k nimž se váží.

ÚČL ŠKOLÁM

Spolupráce s Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání

Komise ÚČL pro výuku literatury na středních školách (ve složení Pavel Janoušek, Alice Jedličková, Robert Kolár, Jiří Koteš, Vít Schmarc) spolupracovala třetím rokem s Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání (CERMAT). Členové komise se v rámci expertního týmu podíleli na připomínkování *Seznamu autorů literárních děl, literárních žánrů, směrů a hnutí k maturitní zkoušce 2016+*. Ve funkci tzv. revizora či tzv. ředitelského experta připomínkovali jednotlivé testové úlohy (např. v médiích problematizovanou úlohu, v níž maturanti měli do textu doplnit vynechanou novozákonní postavu) či celé jejich soubory (např. konkrétní zadání maturitní zkoušky).

PEDAGOGICKÁ SPOLUPRÁCE S VYSOKÝMI ŠKOLAMI

V roce 2015 se ÚČL nadále podílel na terciárním vzdělávání. Pracovníci ÚČL vyučovali jak formou interní, tak externí spolupráce na řadě vysokých škol (např. Università Ca' Foscari v Benátkách, Univerzita Karlova v Praze, Masarykova Univerzita v Brně, Univerzita Palackého v Olomouci). Pracovníci ÚČL odučili v letním semestru 2014/2015 a v zimním semestru 2015/2016 celkem 1701 hodin, z čehož 949 bylo zaměřeno na studenty bakalářských programů, 726 na studenty magisterských programů a 26 na studenty doktorských programů.

Druhou úroveň účasti na terciárním vzdělávání představují doktorské studijní programy, v nichž ÚČL zastává roli jednoho ze školicích pracovišť. Jedná se o programy *Dějiny novější českého literatury v nadnárodních kontextech* (společná akreditace s Filozofickou fakultou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích) a *Česká literatura* (společná akreditace s Filozofickou fakultou Masarykovy univerzity v Brně). Působení doktorandů v ÚČL je institucionalizováno vnitřním předpisem, doktorandi jsou zařazeni do výzkumných oddělení ústavu a podílejí se na řešení řady projektů. V roce 2015 působilo v ÚČL celkem 27 doktorandů, z toho 12 v rámci prezenčního a 15 v rámci distančního studia.

Třetí úroveň účasti na terciárním vzdělávání představují akce pořádané pro studenty pregraduálního i postgraduálního studia všech oborově blízkých programů. Stěžejní aktivitou je v tomto směru *Studentská literárněvědná konference*, jejíž 14. ročník byl věnován tématu *Literární zločiny*. Tohoto setkání se tradičně účastní mladí badatelé z českých, slovenských, polských, rakouských a německých fakult. Celkem vystoupilo 20 studentů, z toho 11 pregraduálních a 9 doktorandů. *Cena Vladimíra Macury* nebyla v roce 2015 udělena. Druhým místem v doktorandské kategorii ocenila porota příspěvek Hany Sobotkové (FF UP v Olomouci) *Inovativní prvky vyprávění v románě Louise Owense Dark River*, druhým místem ve studentské kategorii příspěvek Stanislava Drastíka (FF OU v Ostravě)

PEDAGOGICKÁ SPOLUPRÁCE S VYSOKÝMI ŠKOLAMI

Zločiny ve Slezském románu – Slezský román jako zločin, třetím místem ve studentské kategorii pak příspěvek Matěje Klímy (FF UP v Olomouci) Popření etických a estetických norem jako cesta k vytvoření smysluplného světa v díle Ladislava Klímy. Čestným uznáním ocenila porota příspěvek Matúše Mikčíka Karvašov(e) Meteor(y).

Studentská literárněvědná konference. Zleva: Stanislav Drastík, Matěj Klíma, Hana Sobotková (foto: ÚČL)

PEDAGOGICKÁ SPOLUPRÁCE S VYSOKÝMI ŠKOLAMI

Praxe a výuka studentů Literární akademie

V květnu 2015 zareagoval ÚČL na výzvu bývalých pedagogů zkrachovalé Literární akademie IACP (dříve Literární akademie – Soukromé vysoké školy Josefa Škvoreckého) a umožnil dlouhodobou odbornou praxi tamním studentům literární tvorby. Literární akademie byla jedinou vysokou školou v ČR, která tento obor vyučovala, na konci dubna 2015 však vyhlásila insolventu, přerušila výuku i administrativu a studenti posledních ročníků neměli kde své studium zakončit. Akademická obec začala jednat o vzniku vysoké školy, která by výuku literární tvorby obnovila, a pracovat na nové akreditaci oboru. Zároveň hledala možnosti, jak a kde by se studenti mohli po přechodnou dobu dál vzdělávat a získávat praktické dovednosti. ÚČL jim vyšel vstříc nabídkou dlouhodobé odborné praxe v oddělení edičním a textologickým, bibliografickým a archivním a v oddělení 20. století a literatury současné. Praxi trvající od jednoho do sedmi měsíců absolvovalo 13 studentů. Podle svých zájmů se podíleli na katalogizaci dat pro databáze *České literární bibliografie* v knihovnickém systému Aleph a mezinárodním výměnném standardu MARC21, na digitalizaci lístkových kartoték *Slovníku středověké latiny* a *České uměnovědné bibliografie* v systému RETROBI, na digitalizaci sešitkové edice do *Digitálního archivu populární literatury*, na přípravě aktuálních svazků edice *Korespondence Jakuba Demla* a *Kritické hybridní edice*. Spolupráce s některými studenty byla natolik intenzivní a vzájemně prospěšná, že pokračuje dodnes (s ústavem nadále spolupracují Michal Beck, Veronika Šaumanová, Barbora Podaná a Jan Mazanec).

ÚČL zároveň studentům z bývalé LA poskytl možnosti dalšího vzdělávání – jednak nabídkou účasti na ústavních akcích včetně *V. kongresu světové literárněvědné bohemistiky*, jednak v rámci takzvané Večerní školy literatury, která probíhala na půdě ústavu formou literárněhistorických přednášek (v čtyřměsíčním cyklu *Od romantismu k moderně*) a dvou prakticky zaměřených

PEDAGOGICKÁ SPOLUPRÁCE S VYSOKÝMI ŠKOLAMI

redakčních seminářů, určených přímo těmto studentům. Výuku organizovali a vedli členové spolku Dobrá čeština, tvořeného převážně bývalými pedagogy a studenty LA, ve spolupráci s odborníky z ÚČL (literární historii vyučovali Pavel Šidák, Markéta Kořená, Eduard Burget a Michaela Bečková; redakční seminář Barbora Čiháková, Daniel Kubec, Daniela Iwashita, Markéta Kořená a Pavel Šidák). Semináře se konaly dvakrát týdně ve dvouhodinových blocích od září 2015 do března 2016. Výuku absolvovalo šestnáct studentů a zahraniční doktorandka-stážistka z ÚČL Ania Gnot.

Jednotliví pracovníci ÚČL (Daniela Iwashita, Pavel Šidák, Eduard Burget, Richard Müller, Pavel Janoušek, Jiří Flaišman a Michal Kosák) se rovněž podíleli na přípravě akreditačního spisu a sylabů oboru literární tvorba pro vznikající Vysokou školu kreativní komunikace. Akreditační komise ČR bakalářský obor již schválila a nová škola by se měla otevřít v září 2016.

POPULARIZAČNÍ ČINNOST

Také v roce 2015 pořádal ÚČL pro odbornou a kulturní veřejnost přednáškové cykly, jednotlivé přednášky či kulaté stoly s účastí zahraničních expertů. Videozáznamy z těchto akcí jsou průběžně zveřejňovány na webu ÚČL.

ÚČL se zapojil rovněž do společných popularizačních aktivit Akademie věd ČR. V edici *Věda kolem nás* nakladatelství Academia byly publikovány popularizační sešity *Literárněvědná bohemistika a ÚČL / Czech Literary Studies and the Institute of Czech Literature CAS* (připravila Kateřina Piorecká) a *Česká próza po roce 1989* (připravila Alena Fialová). Další propagační materiály byly připraveny v rámci programu *Strategie AV 21*. Již tradičně se ÚČL účastnil Týdne vědy a techniky, v rámci něhož nabídl veřejnosti sérii přednášek.

V rámci edice *Literatura ke stažení* nabídl ÚČL v roce 2015 dvě výstavy: *Osa avantgardní Prahy* (připravila Kateřina Piorecká) a „*Tyto sem kniežky napsal...*“ *Putování díla Jana Husa z 15. do 21. století* (připravil Jan Pišna). Výstavy byly instalovány v řadě kulturních a vzdělávacích institucí (např. Knihovna města Ostravy, Městská knihovna Tábor, Gymnázium Open Gate v Babicích) a jsou nadále plně k dispozici ke stažení na webových stránkách ÚČL.

Pracovníci ÚČL představovali výsledky své výzkumné činnosti během roku 2015 v televizních pořadech (celkem 27 výstupů), rozhlasových pořadech (celkem 23 výstupů) a tištěných i webových periodikách (celkem 52 výstupů).

V roce 2015 pokračoval celkem devíti pořady přednáškový cyklus ÚČL AV ČR *Literárněvědné fórum* určený pro odbornou a širší veřejnost. V první polovině roku proběhly (návazně na rok předchozí) přednášky na téma *V obecném zájmu. Cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře (1749–2014)*, které představily dokončovanou stejnojmennou monografií ÚČL: na nich vystoupili její autoři Petr Šámal, Markéta Holanová, Roman Kanda, Magdaléna Pokorná, Veronika Jachimová a Věra Brožová. Na tyto přednášky navázala na podzim série diskusí o kolektivních publikacích ÚČL z let 2014–2015 s jejich autory a hosty: Jiří Flaišman a kol.: *František Gellner – Dílo*; A. Fialová a kol.: *V souřadnicích mnohosti. Česká literatura devadesátých let dvacátého století v interpretacích*;

POPULARIZAČNÍ ČINNOST

M. Přibáň a kol.: *Česká literární nakladatelství 1949–1989* (poslední dvě diskuse proběhly v roce 2016). Literárněvědné fórum navštěvovalo průměrně 20–30 účastníků. Cyklus byl dokumentován a zpřístupněn v podobě videonahrávek na webových stránkách ÚČL.

K seznamování veřejnosti s výsledky práce ÚČL druhým rokem sloužily celodenní mediálně-propagační akce, nazývané Den s... Adresátem těchto akcí byli jak novináři (tiskové konference, tiskové zprávy), tak i odborná a kulturní veřejnost, pro niž se v každém ze Dnů s... konala v odpoledních hodinách přednášková nebo diskusní představení příslušného vědeckého výsledku a slavnostní společenské setkání s autory prezentované publikace.

Den s českým strukturalismem

1. 12. 2015

V úterý 1. prosince 2015 se v ÚČL uskutečnil Den s českým strukturalismem. Představeny byly nejnovější publikace badatelů ÚČL, které zpřístupňují pramenné materiály, reflektují a zhodnocují strukturalistické myšlení a dále je rozvíjejí. (*Pražská škola v korespondenci. Dopisy z let 1924–1989*; Jan Mukařovský: *Estetické přednášky II*; *Český strukturalismus v diskusi*; Ondřej Sládek: *Jan Mukařovský. Život a dílo*; Milan Jankovič: *Cesty za smyslem literárního díla II*, ad.) Následovala diskuse o vývoji českého strukturalismu a jeho aktuálním výzkumu; pozvání přijali např. Lubomír Doležel, Aleš Haman, Mojmír Grygar ad.

Den s knihou Lenky Jungmannové Příběhy obyčejných šílenství („Nová vlna“ české dramatiky po roce 1989)

10. 11. 2015

V úterý 10. listopadu 2015 se v ÚČL uskutečnil Den s knihou Lenky Jungmannové *Příběhy obyčejných šílenství* („Nová vlna“ české dramatiky po roce 1989), na němž byla představena jmenovaná publikace a také jí předcházející autorčina ediční činnost v oblasti současné české dramatiky – knihy Lenky Lagronové (*Hry, Větrné mlýny*, Brno 2010), Davida Drábka (*Aby se Čechům ovary zachvěly a Dětem!*, Nakladatelství Akropolis, Praha 2011 a 2013) a Petra Zelenky (*Obyčejná šílenství*, Nakladatelství Akropolis, Praha 2014).

POPULARIZAČNÍ ČINNOST

Den s dějinami literární cenzury

15. 9. 2015

V úterý 15. 9. 2015 představil ÚČL médiím, odborné i kulturní veřejnosti výsledky svého šestiletého výzkumu literární cenzury v českých zemích. Rozsáhlá monografie *V obecném zájmu. Cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře, 1749–2014* (2 svazky, 1661 stran, Praha, Academia – ÚČL AV ČR, 2015) je první českou vědeckou prací, která se věnuje různým formám cenzury a regulace literární komunikace v časovém záběru od Antonína Koniáše po rappera Řezníka. Výklad tak pokrývá období sahající od osvícenské transformace kultury a vzniku moderní literární veřejnosti až do současnosti, která je charakterizována jinou kulturní a mediální změnou – nástupem internetu.

Den se současnou slovenskou literaturou

14. 5. 2015

ÚČL představil ve čtvrtek 14. 5. 2015 knihu *Hľadanie súčasnosti. Slovenská literatúra začiatku 21. storočia* (Literárne informačné centrum, Bratislava 2014), která vznikla ve spolupráci autorů z partnerského Ústavu slovenskej literatúry SAV v Bratislavě a ÚČL. Program Dne se současnou slovenskou literaturou nabídl novinářům, odborné komunitě, studentům i široké veřejnosti uvedení do aktuální situace literatury na Slovensku i příležitost utvořit si představu o tom, v čem je podobná a v čem naopak odlišná v porovnání se současnou literaturou českou.

Den s knihou *Rukopisy královédvorský a zelenohorský a česká věda (1817–1885)*

3. 3. 2015

3. března 2015 byla v přednáškovém sále ÚČL představena publikace *Rukopisy královédvorský a zelenohorský a česká věda (1817–1885)*, kterou připravil tým oddělení literatury 19. století ÚČL. Téměř tisícistránková publikace dokumentuje proměny vztahu české společnosti k *Rukopisům královédvorskému a zelenohorskému* v letech 1817–1885 a její součástí je i přehled ediční historie *Rukopisů* a výklad o jiných, méně známých falzech, které obě ústřední mystifikace provázely. V rámci Dne s knihou *Rukopisy královédvorský a zelenohorský a česká věda (1817–1885)* proběhl rovněž mezioborový kulatý stůl o dnešním stavu bádání o místě *Rukopisů* v české kulturní historii za účasti autorů a dalších významných odborníků.

POPULARIZAČNÍ ČINNOST

Den s Dějinami československého komiksu 20. století

29. 1. 2015

V přednáškovém sále ÚČL byly ve čtvrtek 29. 1. 2015 představeny třísvazkové *Dějiny československého komiksu 20. století* i další výsledky dlouhodobého výzkumného projektu autorského kolektivu historiků komiksu z ÚČL AV ČR a FF UP. V průběhu komponovaného Dne s *Dějiny československého komiksu 20. století* nabídl ÚČL odborné komunitě, studentům i široké veřejnosti uvedení do domácí komiksové historie a seznámení nejen s celkovým pojetím projektu a jeho dílčími výstupy, ale i se základními mezníky vývoje československého obrázkového seriálu a nejzajímavějšími novými objevy a zjištěními, která z práce na *Dějínách československého komiksu 20. století* vyplynula.

Den s Kritickou hybridní edicí

8. 1. 2015

8. ledna 2015 proběhl v ÚČL Den s *Kritickou hybridní edicí*, během něhož byla představena publikace *Dílo Františka Gellnera*, kterou připravil kolektiv editorů z Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Vydání v Kritické hybridní edici spojuje čtenářské knižní vydání a vědeckou elektronickou edici na přiloženém DVD. Propojení knižního vydání a digitální aplikace tak představuje inovativní model publikování sebraných spisů i vybraných základních děl české literatury. *Dílo Františka Gellnera* poprvé přináší kompletní soubor dochovaných autorových textů čítající několik stovek textů (také několik desítek textů dosud knižně nezveřejněných – příklady viz níže), včetně jejich variant, dále kompletní rozsáhlou korespondenci (více jak 200 jednotek) a výtvarné dílo (více jak 800 reprodukcí). Edice tak nabízí komplexní pohled na dílo Františka Gellnera a vytváří předpoklad pro další vědecký výzkum.

Den s československým komiksem. Zleva: Martin Foret, Pavel Kořínek, Filip Tomáš, Pavel Janáček (foto: ÚČL)

ÚČAST NA LITERÁRNÍM ŽIVOTĚ

Vedle vědecké činnosti se pracovníci ÚČL věnovali v roce 2015 rovněž činnostem, které mají odborný charakter, avšak nebývají řazeny mezi výsledky vědecké práce a nemají ani povahu popularizace vědy. Jedná se o činnosti, které směřují k reflexi současné literatury, popřípadě o uměleckou práci. V ÚČL působí básníci a prozaikové Daniela Hodrová, Petr Hruška, Michal Jareš, Ondřej Hanus aj., literární nebo filmové kritice se soustavně věnují Pavel Janoušek, Jiří Trávníček, Michal Jareš, Eva Klíčová, Aleš Merenus, Alena Fialová, Roman Kanda, Pavel Kořínek, Veronika Košnarová, Karel Piorecký, Jiří Zizler, Vít Schmarc aj.

Pracovníci ÚČL v roce 2015 pravidelně přispívali literárněkritickými články do časopisů *Tvar* (Pavel Janoušek, Veronika Košnarová, Michal Jareš), *Host* (Jiří Trávníček, Pavel Janoušek, Aleš Merenus), *A2* (Jiří Zizler), *Psí víno* (Ondřej Hanus), *Lógr* (Stefan Segi) či *Respekt* (Vít Schmarc) – v některých případech dokonce do pravidelných rubrik, jako je *969 slov o próze* Pavla Janouška v časopise *Tvar*. Podle databáze ASEP publikovali pracovníci ÚČL v roce 2015 celkem 110 recenzí beletristických a odborných knih.

Na fungování literárních časopisů se pracovníci ÚČL podílejí rovněž prací v jejich redakcích či redakčních radách – redaktorem časopisu *Psí víno* byl Ondřej Hanus, v redakci časopisu *Host* pracovala Eva Klíčová, Stefan Segi působil v redakci časopisu *Lógr*, předsedou redakční rady *Tvaru* je Pavel Janoušek; obdobně působí Jiří Trávníček a Petr Hruška v redakční radě časopisu *Host*, Alice Jedličková v redakční radě časopisů *Svět literatury*, *Český jazyk a literatura* a *Mediální studia*, Ondřej Sládek v redakční radě časopisu *Slovo a slovesnost*, Michael Wögerbauer v redakční radě časopisu *Cornova* či Michal Kosák v redakčním kruhu časopisu *Revolver Revue*. K reflexi současné literatury v elektronických médiích přispívá Pavel Janáček, který pro rozhlasovou stanici ČRo 3 – Vltava připravuje každý měsíc literární vydání pořadu *Kritický klub*. Jako filmový a literární redaktor Radia Wave působil Vít Schmarc.

ÚČAST NA LITERÁRNÍM ŽIVOTĚ

Pracovníci ÚČL působili rovněž v komisích pro udílení literárních cen, jako jsou *Státní cena za literaturu* (Alice Jedličková), *Magnesia Litera* (Karel Piorecký, Pavel Janoušek), *Cena Josefa Škvoreckého* (Michal Přibáň), *Česká kniha* (Jiří Zizler), *Cena Vladimíra Macury* (Kateřina Piorecká) nebo *Literární cena Vladimíra Vokolky* (Michal Jareš). Jiří Flaišman působil jako předseda *Společnosti F. X. Šaldy*, která kromě jiných aktivit uděluje cenu F. X. Šaldy za mimořádné počiny v oblasti literární a výtvarné kritiky a literární historie.

Se záměrem podpořit veřejnou diskusi o současné literatuře se 8. 12. 2015 uskutečnila v přednáškové síni ÚČL veřejná diskuse *Česká literatura 2015: první bilance*. Svě teze o literárních událostech uplynulého roku představili Tomáš Gabriel a Petr Hrtánek, jimž otázky následně kladl moderátor debaty Pavel Janáček a diskutovali s nimi kritikové Michal Jareš, Pavel Kořínek, Jiří Zizler a přítomné publikum složené – vedle akademických pracovníků – z básníků, redaktorů, studentů, pedagogů a čtenářů. Debatu natáčel Český rozhlas. Zkrácený záznam byl odvysílán na stanici Čro 3 – Vltava ve dvou částech pořadu *Slovo o literatuře* 21. 12. a 28. 12. 2014. Přepis debaty vyšel tiskem v časopise *Host* (1/2016) pod názvem *Postmoderní retro, básník v interiéru a literární koučink. První bilance: česká literatura 2015*.

Česká literatura 2015: první bilance (foto: ÚČL)

SLUŽBY PRO VEŘEJNOST

K základním úkolům ÚČL patří zajišťování informační infrastruktury pro obor literárněvědné bohemistiky v mezinárodním měřítku i pro šíření relevantních informací o osobnostech, institucích, dílech a ostatních fenoménech české literatury v měřítku národním. Tyto služby zajišťuje ÚČL jednak prostřednictvím své pražské i brněnské knihovny anebo Střediska literárněvědných informací, jednak prostřednictvím internetových aplikací a databází, které vedle SLI vznikají v jiných odděleních ústavu – především v oddělení edičním a textologickém a v oddělení lexikografie.

Knihovna ÚČL se studovnou v Praze patří co do počtu svazků (více než 150 tis.) i co do počtu výpůjček ke čtyřem největším v AV ČR. V roce 2015 využilo jejích služeb 577 registrovaných čtenářů z řad externích i interních uživatelů, kterým knihovna poskytla 8122 výpůjček. Vzrostl také počet svazků začleněných do fondu knihovny, a to o téměř tři tisíce svazků. Tyto fondy tvoří unikátní sbírka české beletrie, literární teorie a historie, českých literárních a kulturních periodik i knižních a časopiseckých fondů knihovny Umělecké besedy a knihovny bývalého oddělení západních literatur. Všechny dokumenty jsou přístupné na počkání. Knihovna taktéž spravuje soubor mikrofilmů a fotokopíí staročeských rukopisů a tisků z českých i zahraničních fondů (více než 163 tisíc polí mikrofilmů a více než 155 tisíc fotokopíí). Rok 2015 byl prvním, kdy pražská knihovna ÚČL poskytovala od začátku až do konce své služby na základě automatického výpůjčního protokolu a systému systému Aleph. Katalogizace probíhá dle nových pravidel RDA, svými záznamy knihovna přispívá do Souborného katalogu Národní knihovny a do Databáze národních autorit NK ČR. Po vstupu do Souborného katalogu NK vzrostl počet výpůjček v rámci meziknihovní výpůjční služby, kterou knihovna pravidelně zajišťuje.

SLUŽBY PRO VEŘEJNOST

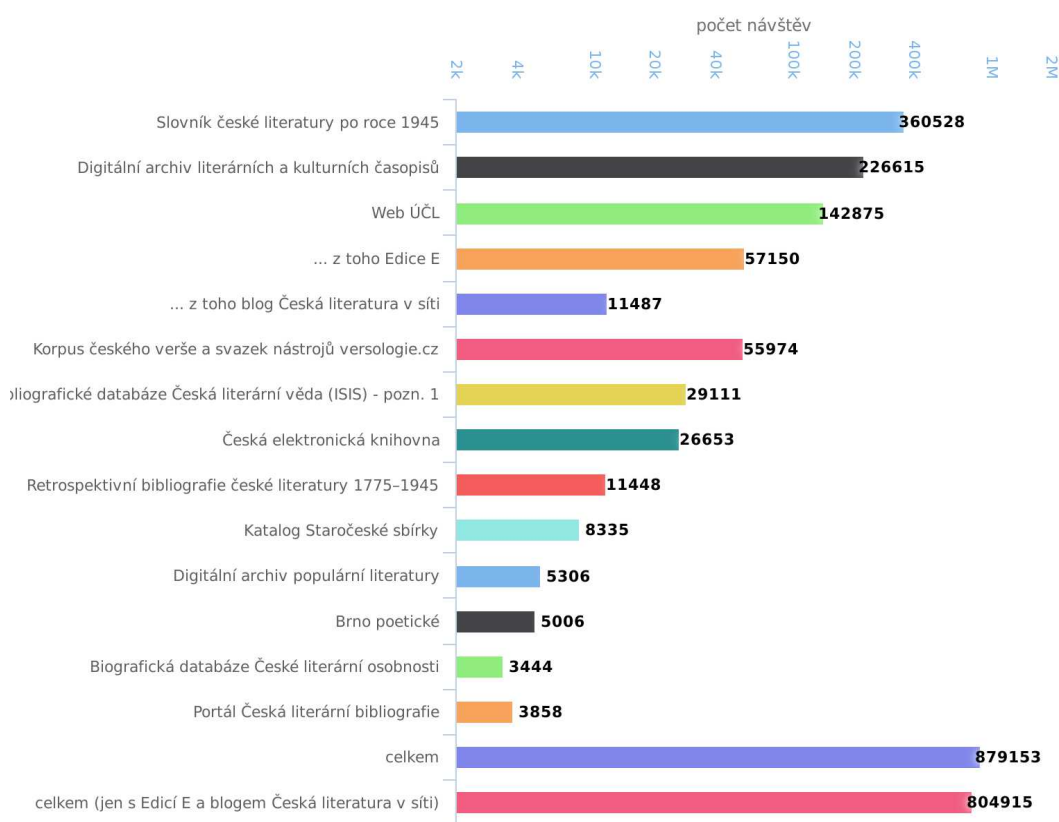
Knihovna ÚČL AV ČR (Praha)	2015
Knihovní fond	
Celkový počet knihovních jednotek	151 889
Počet knih získaných v roce ...	2990
Počet titulů periodik získaných v roce ...	162
Knihovní služby	
Počet registrovaných uživatelů	577
Počet výpůjček z fondu knihovny	8122
Počet prodloužení výpůjček	1563
Počet kopií	4265
Meziknihovní výpůjční služby	
Dokumenty zapůjčené z jiných knihoven v ČR	15
Dokumenty zapůjčené jiným knihovnám v ČR	58
Kopie dokumentů poskytnuté jiným knihovnám v ČR	25
Dokumenty zapůjčené ze zahraničních knihoven	15
Spolupráce se Souborným katalogem ČR	
Celkový počet záznamů zaslaných do SKC	79 230

Knihovna ÚČL AV ČR (Praha); zdroj: ÚČL

Veřejně přístupná je rovněž druhá knihovna ÚČL, sídlící v Brně. Knihovna brněnského pracoviště ÚČL spravuje 22 042 svazků. V roce 2015 došlo k jejich přestěhování do nového, moderně vybaveného depozitáře v nově rekonstruovaném objektu AV ČR na Čechyňské ulici, který patří Archeologickému ústavu AV ČR v Brně. Tato knihovna dále nabízí uživatelům 63 titulů periodik, disponuje též výstřížkovým archivem a zajišťuje možnosti využití všech těchto fondů pro pracovníky ústavu i odbornou veřejnost.

SLUŽBY PRO VEŘEJNOST

Internetové zdroje informací nabízí ÚČL odborné veřejnosti, studentům a dalším zájemcům ve čtyřech oblastech: 1. slovníky, 2. digitální archivy a fulltextové databáze literárních textů, 3. bibliografické a další specializované databáze, 4. korpusy literárních textů. Ústavní web slouží jako rozcestník ke všem těmto zdrojům. V průběhu roku 2015 byl do ostrého provozu spuštěn web Česká literární bibliografie, představující základ budoucího portálu nové výzkumné infrastruktury téhož názvu. Celková návštěvnost internetových zdrojů za rok poklesla poprvé po dvou letech pod 1 milion. Na poklesu se projevilo zejména převedení bibliografických databází a knihovního katalogu do systému ALEPH, jehož provoz zajišťuje Knihovna AV ČR. Protože systém sdílí řada pracovišť AV ČR, nejsou dostupná data o přístupech k datům ÚČL.

Návštěvnost hlavních serverů a databází ÚČL

v

Hospodaření

ROZPOČET

V roce 2015 provozoval ÚČL svou činnost s rozpočtem 50 722,- tis. Kč, a to s vyrovnaným výsledkem hospodaření z této činnosti. V roce 2015 použil ústav prostředky z fondu účelových prostředků ve výši celkem 473 tis. Kč. Z toho bylo 261 tis. Kč institucionálních prostředků a 212 tis. Kč grantových (účelových) prostředků. Struktura financování byla tvořena institucionální dotací ve výši 35 267 tis. Kč, z toho 30 823 tis. Kč na podporu výzkumné organizace a 4444 Kč na podporu činnosti pracoviště. Posledně zmíněná částka se skládala z následujících položek: 2550 Kč činily prostředky přidělené na Fellowship J. E. Purkyně a mzdovou podporu perspektivních lidských zdrojů – postdoktorandů, 952 tis. Kč prostředky na reprodukci majetku; 50 tis. Kč dotace na Fellowship Josefa Dobrovského; 345 tis. Kč na běžnou údržbu a nájemné, 50 tis. Kč na projekty regionální spolupráci s kraji České republiky, 80 tis. Kč dotace na vydávání publikací, 136 tis. Kč prostředky na *Prémii Otto Wichterleho* a 151 tis. Kč zvláštní dotace na přestěhování knihovny pracoviště v Brně. Výše uvedená dotace na podporu výzkumné organizace byla v průběhu roku snížena o 131 tis. Kč poplatek za správu sítí a zvýšena o 36 tis. Kč na odměny za vedení a realizaci programu Strategie AV21.

Prostředky grantové činily 11 057 tis. Kč včetně FUUP. Z vlastní činnosti ústav získal 2570 tis. Kč (tržby, nájmy, úroky a kompenzace pojišťovny). Výzkumných grantů měl ÚČL v roce 2015 celkem 10 (9 grantů GA ČR, 1 grant MŠMT). Drobnější granty dalších poskytovatelů v celkové výši 429 tis. Kč souvisely s účelovými dotacemi na vydávání publikací a zpracování rukopisů, s podporou podzimního naratologického sympozia udělenou Česko-německým fondem budoucnosti a s prostředky na spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci z Evropských sociálních fondů.

Z hlediska struktury nákladů představovaly hlavní položku náklady mzdové. Ty činily – včetně odvodů zákonného pojištění a ostatních sociálních nákladů – 41 197 tis. Kč. Náklady na provoz představovaly vedle toho 9400 tis. Kč. Na cestovné (včetně zahraničních stáží) vynaložil ÚČL v roce 2015 641 tis. Kč. Podrobnější struktura příjmů a výdajů je uvedena v tabulce Hospodaření ÚČL AV ČR v roce 2015 – rozpočet a skutečné čerpání.

ROZPOČET

Zdanitelné výnosy ÚČL (v tis. Kč):

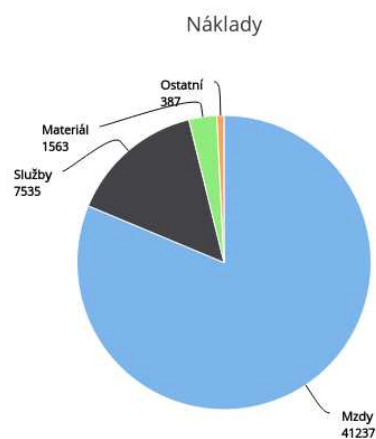
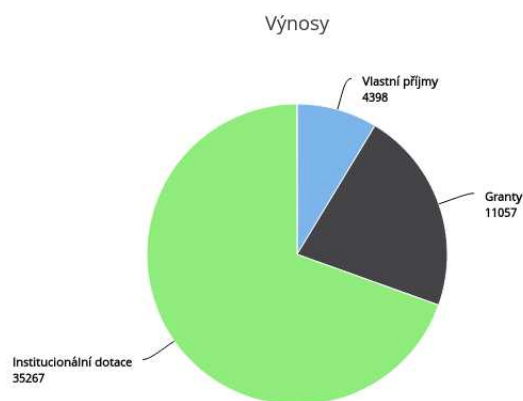
Prodej publikací včetně České literatury	934
Tržby z prodeje služeb	955
Tržby z pronájmu	545
Úroky	36
Kompenzace pojišťovny	100
Celkem výnosy	2 570

Struktura výnosů ÚČL v roce 2015; zdroj: ÚČL

Zdroje a rozdělení mzdových nákladů ÚČL (v tis. Kč) včetně pojištění a soc. fondu

Zdroj	Mzdy	Pojištění	OON	Celkem
Institucionální dotace	22 223	8 555	1 399	32 177
GA ČR	3 770	1 371	348	5 489
MŠMT ČR a MK ČR	2 422	875	153	3 450
Celkem	28 415	10 801	1 897	41 116
Odměny DR a RÚČL				120

Struktura mzdových nákladů ÚČL v roce 2015, pramen: ÚČL

Výnosy a náklady ÚČL

 MAJETEK

K 31. 12. 2015 činil majetek ÚČL 125 621 tis. Kč, a to v následující struktuře: Budova Na Florenci 94 150 tis. Kč (tento majetek byl navýšen o 5924 tis. Kč vzhledem k provedené rekonstrukci přízemí budovy), pozemek 2190 tis. Kč, hmotný investiční majetek ve výši 17 891 Kč, drobný hmotný investiční majetek 8035 tis. Kč, software 2653 tis. Kč a drobný nehmotný majetek ve výši 702 tis. Kč.

Nevyužité prostory v budově, kterou má ÚČL ve svém vlastnictví, pronajímal v roce 2015 jiným subjektům. Nájemci jsou především subjekty nekomerční, tedy Středisko společných činností AV ČR (knihkupectví Academia), Masarykův ústav a Archiv AV ČR, Etnologický ústav AV ČR, Filosofický ústav AV ČR (Kabinet pro klasická studia), občanské sdružení Klub přátel Tvaru (stejnojmenný literární časopis), CEFRES – Francouzský ústav pro výzkum ve společenských vědách. Mezi komerční subjekty se řadili tito nájemci: Space2let, spol. s r. o. (kavárna), Vesmír spol. s r. o. (stejnojmenný vědecký časopis). Nájemné se promítlo do příjmů ústavu částkou 545 tis. Kč.

Další výnosy měl ÚČL z prodeje publikací a z prodeje služeb (1889 tis. Kč), z úroků (36 tis. Kč) a kompenzace pojišťovny (100 tis. Kč). Celkem činily zdanitelné výnosy za rok 2015 i s úroky 2570 tis. Kč. Ústav zůstal proto i nadále plátcem DPH.

Fond reprodukce investičního majetku v roce 2015 činil 952 tis. Kč.

Od Akademie věd získal ÚČL v roce 2015 na investice 6702 tis. Kč, z toho bylo 5270,- spotřebováno na stavební činnost (rekonstrukce studovny v přízemí objektu), 880 tis. Kč na projekty Strategie AV21 na tvorbu softwaru, 552 tis. Kč na nákup investičního majetku. Ten pracoviště zároveň pořídilo i z vlastních prostředků, a to ve výši 468 tis. Kč.

Rozdíl 120 tis. Kč činí odměny DR a RÚČL ústavu.

Přehled majetku ÚČL (v tis. Kč):

Budova	94 150
HIM	17 891
DHIM	8 035
Software	2 653
DDNM	702
Pozemek	2 190
Celkem	125 621

Struktura majetku ÚČL v roce 2015, pramen: ÚČL

Výsledek hospodaření ÚČL AV ČR, v. v. i., za rok 2015								
	Institucionální rozpočet - 2. změna plánu 31.10.2015	Institucionální rozpočet (podíl připadající na 1-12.2015)	Čerpání instit. rozpočtu k 31.12.2015	Úspora/překročení inst. rozpočtu k 31.12.2015	Grantové rozpočty - plán 2015	Čerpání grantových rozpočtů k 31.12.2015	Celkem plán instit. + grantový 2015	Celkem čerpání instit. a grant. rozpočtů k 31.12.2015
Náklady celkem	46 705	46 545	45 617	928	11 042	11 408	56 902	57 026
investiční náklady	6 304	6 304	6 304	0			6 304	6 304
neinvestiční náklady	40 401	40 241	39 313	928	11 042	11 408	50 598	50 722
věcné:	7 653	7 688	7 017	671	2 242	2 468	9 011	9 485
hmotný mat. (bez bližšího dělení)	1 282	1 282	1 305	-23	159	126	1 259	1 432
nehmotný mat. (software, licence)			124	-124		7	0	131
služby:	6 176	6 211	5 359	852	2 083	2 176	7 752	7 535
opravy, údržby nemovitostí	700	700	705	-5			700	705
opravy, údržby movitostí	100	100	63	37			100	63
energie	420	420	407	13			420	407
voda, teplo, teplá voda, kotelna	520	520	445	75			520	445
správa budov	384	384	384	0			384	384
přeúčtované služby UBO-Bmo	220	220	220	0			220	220
audit, inzerce, správa Fis, režijní služby ostatní	1 441	1 441	1 567	-126	547	664	1 847	2 230
ostatní služby	932	932	849	83	1 215	1 215	2 120	2 064
z toho: nájemné	171	171	136	35			144	136
výkony spojů	260	260	221	39			260	221
VT služby	30	30	20	10			30	20
strážní služba	471	471	472	-1			471	472
grantová režie	0	0	0	0	1 215	1 215	1 215	1 215
podpůrné programy	930	930	192	738	0	0	730	192
z toho: konverze db ALEPH	120	120	88	32			120	88
podpora ústavních úkolů	40	40	0	40			40	0
čtenářské výzkumy - vydání souhrnu AJ	70	70	59	11			70	59
vydávání publikací	700	700	45	655			500	45
cestovné	324	324	301	23	321	297	641	598
z toho: cestovné běžné	224	224	188	36	321	297	541	485
mobilita - cestovné	100	100	113	-13			100	113
čtenářské výzkumy - cestovné	0	0	0	0			0	0
náklady na reprezentaci	205	240	226	14			70	226
Osobní náklady:	32 553	32 553	32 297	256	8 800	8 940	41 197	41 237
mzdové náklady	22 625	22 625	22 223	402	6 194	6 193	28 719	28 415
z toho: mzdy	21 425	21 425	20 724	701	6 110	6 074	27 435	26 799
odměny (bez bližšího dělení)	1 200	1 200	1 498	-298	84	118	1 284	1 617
OON vč. podpůrných programů	1 350	1 350	1 519	-169	398	501	1 728	2 020
z toho: OON	1 090	1 090	1 399	-309	398	501	1 468	1 900
vydávání publikací - OON	80	80	42	38			80	42
podpora ústavních úkolů - OON	80	80	7	73			80	7
konverze db ALEPH	0	0	0	0			0	0
mobilita - OON	30	30	10	20			30	10
příhláška H2020	40	40	28	12			40	28
výzkum paměti - antologie OON	30	30	33	-3			30	33
odvody pojistné (ZP, SP) + soc. fond	8 578	8 578	8 555	23	2 208	2 246	10 750	10 801
Ostatní	195	195	228	-33	0	159	0	387
daně, poplatky	45	45	66	-21				66
kurzové ztráty, pokuty, odvody ZTP	0		14	-14				14
pojištění úrazové, DNP, pojištění majetku	150	150	149	1		159		308
Celkem neinvestiční (řádek 52)	40 401	40 241	39 313	928	11 042	11 408	50 598	50 722

Výnosy celkem	46 482	46 482	45 618	0	11 057	11 408	53 899	57 026
investiční	6 304	6 304	6 304	0			6 304	6 304
neinvestiční (řádek 56)	40 178	40 178	39 314	0	11 057	11 408	50 613	50 722
přímo přidělená dotace AV	35 232	35 232	35 267	0	0	0	34 951	35 267
z toho: podpora činnosti pracoviště - upravený limit	597	597	597				186	597
podpora VO po zhodnocení výsledků	30 788	30 788	30 823				30 918	30 823
reprodukce majetku	952	952	952				952	952
běžná údržba, nájemné	345	345	345				345	345
granty, projekty z AV, FJEP	2 550	2 550	2 550				2 550	2 550
granty, projekty mimo AV	1 215	1 215	1 215	0	10 767	11 196	11 981	12 411
z toho: GAČR	1 049	1 049	1 049		7 430	7 430	8 479	8 479
MSMT			0			429	0	429
MK, Visegrad	166	166	166		3 337	3 337	3 502	3 503
tržby z prodeje, služeb apod.	1 670	1 670	1 889				990	1 889
nájmy	573	573	545				620	545
úroky	150	150	36				150	36
ostatní (kompenzace od pojišťovny)	100	100	100				100	100
převody z vlastních fondů	1 238	1 238	261		290	212	1 821	473
celkem neinvestiční	40 178	40 178	39 314	0	11 057	11 408	50 613	50 722
Stav fondů	Stav k 1.1.2015	Změna	Stav k 31.10.15	Změna	Stav k 31.12.15			
FUUP - institucionální	2431	-1238	1193	977	2170			
FUUP - granty	286	-212	74	158	232			
rezervní fond	0		0		0			
sociální fond	144	-79	65	58	123			
investiční fond	9481	-256	9225	-866	8359			
Celkem	12342		10557		10884			
Stavy pracovníků (institucionální i grantové)	Stav k 31.12.2014	Stav k 31.12.2015						
fyzický počet ke dni	92,00	94,00						
průměrný počet fyzických osob	90,09	91,87						
průměrný počet přepočtených úvazků	81,49	80,60						
Podpůrné programy 2015	celkem	čerpano	zůstatek					
Konverze db ALEPH	120	88	32					
Vydávání publikací - Ediční komise / KHE	780	87	693					
Podpora ústavních úkolů	120	7	113					
Mobilita	130	123	7					
Příhláška H2020	40	101	-61					
Výzkum paměti - antologie	60	58	2					
Čtenářské výzkumy - monografie, cestovné	110	87	23					
CELKEM	1360	551	809					
Základní údaje o hospodaření ÚČL v roce 2015 31.12.2015								
			%					
Náklady			100,00%					
materiál včetně DHM			3,08%					
služby			14,86%					
osobní			81,30%					
ostatní			0,76%					
Výnosy			100,00%					
dotace od AV ČR			69,53%					
z toho projekty AV, FJEP, postdok			5,03%					
granty			24,47%					
tržby			3,92%					
nájmy			1,07%					
úroky			0,07%					
převody z fondů			0,93%					
Výsledek 2015								

Výsledek 2015	
Čerpání k	31.12.2015
Institucionální část rozpočtu:	
ř. 56 - 52	0
Čerpání k	31.12.2015
Grantová část rozpočtu	
ř. 56-52	0
Celkem	0
Převádí se do FUUP	

Výsledek 2015	
Čerpání k	31.12.2015
<i>Institucionální část rozpočtu:</i>	
ř. 56 - 52	0
Čerpání k	31.12.2015
<i>Grantová část rozpočtu</i>	
ř. 56-52	0
Celkem	0
<i>Převádí se do FUUP.</i>	

VI

Orgány pracoviště

ŘEDITEL PRACOVISTĚ

Ing. Pavel Janáček, Ph.D., byl předsedou Akademie věd ČR, prof. Ing. Jiřím Drahošem, DrSc., dr. h. c., znovu jmenován do funkce ředitele pracoviště s účinností od 1. 7. 2015 na pětileté funkční období, tj. do 30. 6. 2020.

Informace o činnosti

- Zorganizoval a vedl 12 pravidelných měsíčních porad kolegia ředitele ÚČL. Záříjové zasedání bylo výjezdní a bylo spojeno s exkurzí na brněnské pracoviště ústavu a do nového depozitáře knihovny v objektu Akademie věd ČR na Čechyňské ulici.
- Zajistil předložení finančních dokumentů Výsledek hospodaření ÚČL za rok 2014 a Rozpočet ÚČL na rok 2015 (včetně první a druhé změny rozpočtu), jejich projednání v Dozorčí radě a schválení v Radě ÚČL.
- Zajistil předložení Výroční zprávy ÚČL za rok 2013 Dozorčí radě ÚČL a Radě ÚČL, jejich schválení oběma radami a zveřejnění výroční zprávy.
- Vedl jednání s MŠMT ČR o rozpočtu připravované výzkumné infrastruktury *Česká literární bibliografie* a o jejím výhledovém rozšíření na *Bibliografii české kultury a dějin*.
- Zajistil přípravy *V. kongresu světové literárněvědné bohemistiky*, zorganizoval doprovodnou diskusi o situaci bohemistických pracovišť ve světě a vedl návazná jednání s představiteli státních úřadů, zejména MŠMT ČR.
- Zajistil přípravu nájemní smlouvy na velkoplošnou reklamu Florentina na fasádě objektu Na Florenci 1420/3.
- Svolal dvě shromáždění výzkumných pracovníků za účelem doplňovací volby do Rady ÚČL: na místo 1 interního člena (19. 5. 2015), na místo 2 externích členů (16. 6. 2015). Druhé z volebních shromáždění bylo spojeno s celouústavním shromážděním.
- Zajistil přípravu a provedení rekonstrukce sekce D objektu Na Florenci 1420/3 pro studovnu (informační centrum); slavnostní otevření se uskutečnilo 7. 10. 2016.

ŘEDITEL PRACOVISTĚ

- Zajistil přípravu nájemní smlouvy na pronájem studovny (informačního centra) v 1NP a dvou kanceláří v 5NP v objektu Na Florenci 1420/3 pro CEFRES – Francouzské středisko pro výzkum ve společenských vědách.
- Zajistil přípravu smlouvy o nájmu nebytových prostor na adrese Čechyňská 363/19, Trnitá Brno, a to na dobu neurčitou od 1. 7. 2015, mezi nájemcem – Ústavem pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., a pronajímatelem – Archeologickým ústavem AV ČR, v. v. i.
- Podílel se na zajištění účasti ÚČL v programech Strategie AV21.
- Vedl přípravu podkladů ÚČL pro interní hodnocení týmů a pracovišť AV ČR i přípravu na prezenční zasedání mezinárodní hodnotící komise na pracovišti 21. 10. 2015 (Hodnocení 2015).
- Zahájil jednání o spolupráci mezi ÚČL a Nadačním fondem Česká knižnice o možnostech spolupráce při vydávání České knižnice.
- Vydal tři příkazy ředitele:
 - Příkaz ředitele č. 1/2015 o služebních telefonech,
 - Příkaz ředitele č. 2/2015 o mimořádných plošných atestacích,
 - Příkaz ředitele č. 3/2015 o inventarizaci majetku.

RADA PRACOVIŠTĚ

6 členů bylo zvoleno dne 3. 1. 2012 na pětileté funkční období (2012–2017), na posty 3 členů, jimž vypršel mandát v průběhu roku 2015, proběhly ve dnech 19. 5. a 16. 6. doplňující volby.

předseda

prof. PhDr. Jiří Trávníček, M.A. (Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.)

místopředsedkyně

PhDr. Lenka Jungmannová, Ph.D. (Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.)

členové interní

PhDr. Daniela Hodrová, DrSc.

Ing. Pavel Janáček, Ph.D.

doc. PhDr. Alice Jedličková, CSc. (zvolena 19. 5. 2015)

PhDr. Karel Piorecký, Ph.D., (mandát vypršel 11. 3. 2015)

PhDr. Petr Šámal, Ph.D.

členové externí

Mgr. Miroslav Balašík, Ph.D., (Nakladatelství Host)

prof. PhDr. Petr Kořátko, CSc., (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i.),
(mandát vypršel 14. 6. 2015)

PhDr. Taťána Petrasová, Ph.D. (Ústav pro dějiny umění AV ČR, v. v. i.)
(zvolena 16. 6. 2015)

prof. PhDr. Dalibor Tureček, DSc., (Filozofická fakulta Jihočeské univerzity)
(mandát vypršel 14. 6. 2015, znovu zvolen 16. 6. 2015)

Informace o činnosti

Rada pracoviště zasedala v termínech: 15. ledna, 5. února, 19. března, 21. května, 24. června, 24. září, 5. listopadu 2015.

RADA PRACOVISŤE

15. ledna 2015

- Rada jednala s vedoucími oddělení ohledně Koncepce výzkumné činnosti ÚČL na období příštích pěti až deseti let a ohledně činnosti oddělení.

5. února 2015

- Rada jednala s vedoucími oddělení ohledně Koncepce výzkumné činnosti ÚČL na období příštích pěti až deseti let a ohledně činnosti oddělení.
- Rada schválila Výsledek hospodaření ÚČL za rok 2014 a Rozpočet ÚČL na rok 2015, vzala přitom na vědomí Komentář k hospodaření ÚČL za rok 2014 k návrhu rozpočtu ÚČL na rok 2015.
- Rada schválila 3 nové projekty jako projekty ústavní.

19. března 2015

- Rada vyslovila souhlas, aby byli Petr Plecháč a Martin Hrdina za ÚČL navrženi na *Prémii Otto Wichterleho*.
- Rada projednala postup řešení 14 ústavních projektů, 1 projekt zhodnotila jako úspěšně dokončený a schválila 1 nový projekt jako projekt ústavní.
- Rada schválila Koncepti výzkumné činnosti ÚČL na období příštích pěti až deseti let.
- Rada jmenovala komisi pro konkurz na ředitele ÚČL.

21. května 2015

- Rada se seznámila s hlasování konkurzní komise a souhlasila s Pavlem Janáčkem jako kandidátem na ředitele ÚČL pro období 2015–2020.
- Rada zhodnotila odložený ústavní projekt Ondřeje Sládka *Jan Mukařovský: Život, dílo, ohlas* jako projekt dokončený.

25. června 2015

- Rada jmenovala Mgr. Petra Pišu novým tajemníkem RÚČL.
- Rada projednala Výroční zprávu ÚČL o činnosti a hospodaření za rok 2014 a s připomínkami ji schválila.
- Rada vzala na vědomí Zprávu o hospodaření ÚČL za období leden až květen 2015 a schválila předložený návrh 1. změny rozpočtu ÚČL.

 RADA PRACOVIŠTĚ

- Rada projednávala návrh na zřízení Epistolárního týmu, po diskusi návrh v předloženém znění nechválila a doporučila k budoucímu opětovnému projednání.
- Rada vzala na vědomí zprávu o jednání s Českou knižnicí a pověřila ředitele ÚČL dalším jednáním ve smyslu diskuze na zasedání.

24. září 2015

- Rada doporučila per rollam projekty dr. Mariny Akimové a dr. Matije Ivačice k udělení Fellowshipu Josefa Dobrovského.
- Rada vzala na vědomí zprávu Mgr. Víta Schmarce, Ph.D., vědeckého tajemníka *V. kongresu světové literárněvědné bohemistiky*, o průběhu kongresu, vyslovila jemu i všem ostatním členům organizačního týmu poděkování za úspěšný průběh akce, a uložila mu doplnit zprávu o podněty z diskuse.
- Rada diskutovala nad předběžným zněním Příkazu ředitele o mimořádných plošných atestacích.
- Rada doporučila projekt Mgr. Pavla Kořínka, Ph.D., do programu Mzdové podpory perspektivních lidských zdrojů.

5. listopadu 2015

- Rada diskutovala o dosavadním průběhu hodnocení ÚČL v rámci hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť za léta 2010–2014.
- Rada diskutovala o nástinu koncepce ředitele ÚČL pro roky 2015–2020.
- Rada ÚČL vzala na vědomí výkaz čerpání rozpočtu k 30. 9. 2015 a schválila 2. změnu rozpočtu ÚČL k 31. 10. 2015.
- Rada ÚČL projednala Příkaz ředitele ÚČL AV ČR o mimořádných plošných atestacích a po úpravách ho schválila.

DOZORČÍ RADA

4 členové byli jmenováni dne 1. 5. 2012 na pětileté funkční období, tj. do 30. 4. 2017, 1 členka byla jmenována s účinností od 5. 2. 2014 na pětileté funkční období, tj. do 4. 2. 2019.

předseda

PhDr. Jiří Beneš (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i.)

místopředseda

prof. PhDr. Pavel Janoušek, CSc. (ÚČL AV ČR, v. v. i.)

členové

PhDr. Petr Nejedlý (Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.)

Jiří Padevět (Středisko společných činností AV ČR, v. v. i. – Divize Nakladatelství Academia)

JUDr. Marta Merhautová (Středisko společných činností AV ČR, v. v. i.)

Informace o činnosti

Dozorčí rada zasedala v termínech: 2. března, 10. června, 19. listopadu 2015.

6. března

– DR vzala na vědomí hospodářské výsledky ÚČL za rok 2014 a plán rozpočtu na rok 2015.

– Po předchozích diskusích o poměru grantového a institucionálního financování si DR vyžádala analýzu skladby úvazků na pracovišti podle zdrojů financování a posléze o ní podrobně diskutovala. Členové DR na základě této diskuse konstatovali, že pokles počtu institucionálních úvazků je nižší než pokles výše institucionální dotace ústavu, je tedy zřejmá snaha zachovat jejich objem i přes značné snížení prostředků. Viditelný je rovněž nárůst účelově financovaných úvazků. DR oceňuje vědecký výkon ÚČL, vytvářený navzdory podmínkám i grantové politice GA ČR a státu. DR považuje analýzu za přesvědčivou a doporučila ji zapojit do výroční zprávy. Členové DR si zároveň – stejně jako vedení ÚČL – uvědomují finanční problémy (a z nich vyplývající neudržitelnost aktuálního personálního obsazení), které vzniknou, pokud se GA ČR rozhodne opět vrátit od financování

DOZORČÍ RADA

mezd k odměnám (právě od roku 2011 je v analýze zřejmý výrazný nárůst podílu účelově financovaných úvazků). DR si je těchto problémů vědoma a opakovaně na ně již v minulosti upozorňovala.

11. června

- DR schválila zprávu o činnosti DR za rok 2014.
- DR udělila podle ustanovení § 19 odst. 1 písm. b) bod 7 zákona č. 341/2005 Sb. předchozí písemný souhlas s uzavřením Dodatku č. 2 ke Smlouvě o nájmu nebytových prostor s Ústavem biologie obratlovců AV ČR, v. v. i.
- DR projednala a vzala se souhlasem na vědomí předloženou výroční zprávu a výrok auditora k hospodaření a účetnictví za rok 2014.
- DR zhodnotila manažerské schopnosti ředitele ÚČL ve vztahu k pracovišti.

5. listopadu

- DR určila auditora k ověření účetní uzávěrky ÚČL za rok 2015.
- DR neudělila podle ustanovení § 19 odst. 1 písm. b) bod 7 zákona č. 341/2005 Sb. předchozí písemný souhlas s uzavřením Smlouvy o nájmu nebytových prostor na adrese Čechyňská 363/19, Trnitá Brno, uzavřenou s Archeologickým ústavem AV ČR, v. v. i., v předložené podobě proto, že smlouva byla před jejím předložením DR oběma stranami 30. 3. 2015 podepsána a dodatečně již nelze předchozí souhlas s jejím uzavřením udělit.
- DR udělila podle ustanovení § 19 odst. 1 písm. b) bod 7 zákona č. 341/2005 Sb. předchozí písemný souhlas s uzavřením Smlouvy o nájmu nebytových prostor na adrese Čechyňská 363/19, Trnitá Brno, a to na dobu neurčitou od 1. 7. 2015, mezi nájemcem – Ústavem pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., a pronajímatelem – Archeologickým ústavem AV ČR, v. v. i., v předložené podobě.
- DR udělila podle ustanovení § 19 odst. 1 písm. b) bod 7 zákona č. 341/2005 Sb. předchozí písemný souhlas s uzavřením Nájemní smlouvy mezi pronajímatelem – Ústavem pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., a nájemcem – Francouzským velvyslanectvím v ČR, a to na dobu určitou od 7. 12. 2015 do 21. 11. 2019, v předloženém znění.

DOZORČÍ RADA

Dále DR během roku sledovala diskusi o nové Koncepti ÚČL a průběh hodnocení AV ČR. Průběžně sledovala čerpání rozpočtu pracoviště, včetně jeho změn v průběhu roku (grantové prostředky, přestavba sekce D budovy Na Florenci 3). Předseda i členové DR podle potřeby s tajemnicí DR konzultovali úkony, procedury a materiály spadající do kompetence DR; předseda DR se účastnil některých zasedání Rady instituce.

VII

Další informace

Změny zřizovací listiny

V průběhu roku 2015 nedošlo ke změnám zřizovací listiny.

Hodnocení další a jiné činnosti

ÚČL nevyvíjí žádnou další ani jinou činnost.

Informace o opatření k odstranění nedostatků v hospodaření

ÚČL nebyla v roce 2015 uložena opatření k odstranění nedostatků v hospodaření.

Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj

Všechny podstatné informace o skutečnostech významných z hlediska hospodářského postavení instituce a dalšího vývoje tohoto postavení jsou obsaženy v předchozích částech výroční zprávy.

Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště

Všechny podstatné informace umožňující predikovat další vývoj činnosti pracoviště jsou obsaženy v předchozích částech výroční zprávy.

Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí

Na pracovišti probíhá třídění odpadu a recyklace elektronických zařízení včetně baterií a akumulátorů.

Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

ÚČL zveřejnil 1. 3. 2016 výroční zprávu o své činnosti v oblasti poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb. s následujícím obsahem:

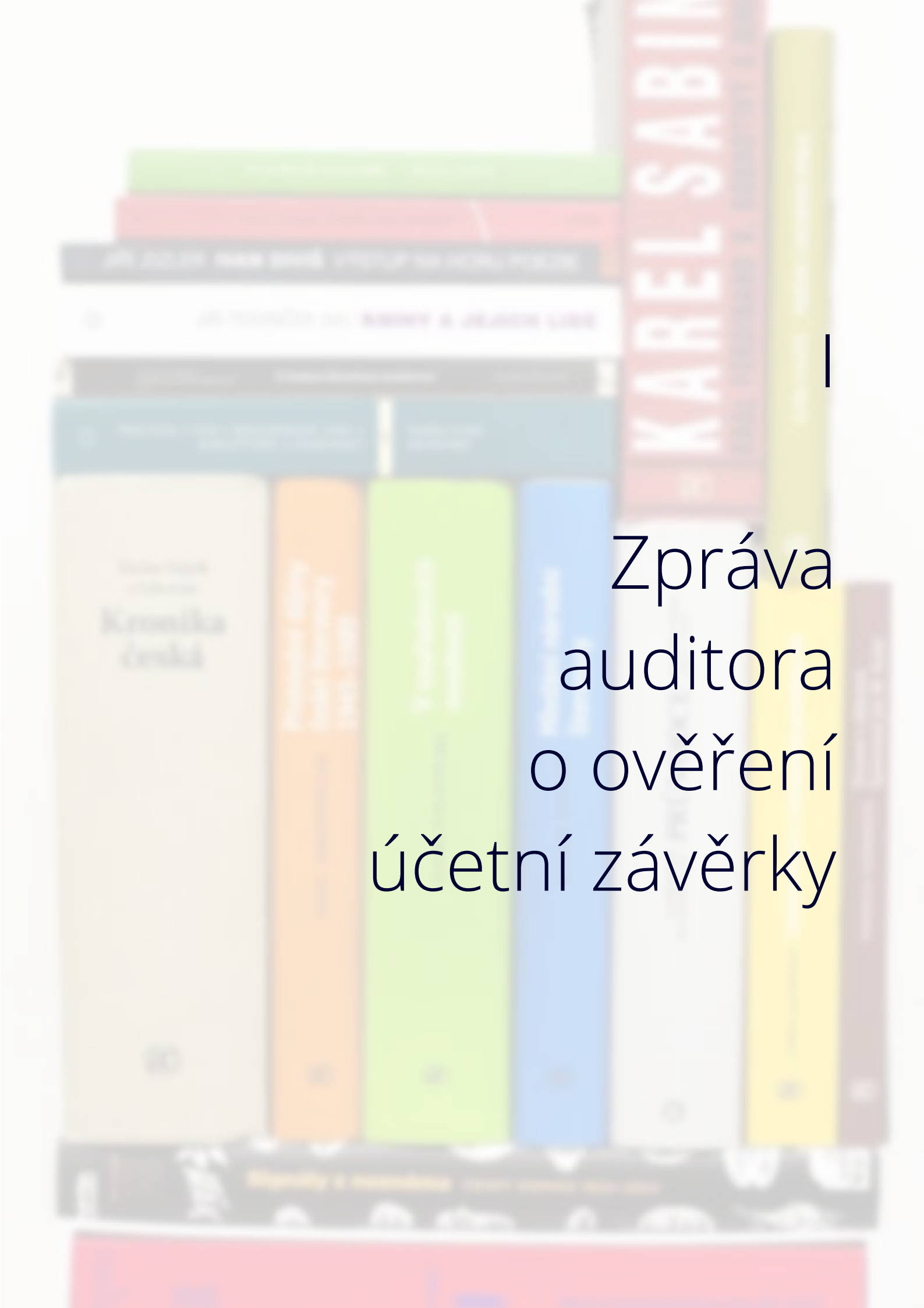
- a) Za r. 2015 evidujeme 3 žádosti o informace a jedno rozhodnutí o odmítnutí žádosti.
- b) Za r. 2015 neevidujeme žádná podaná odvolání proti rozhodnutí.
- c) Za r. 2015 neevidujeme žádné rozsudky soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace ani žádné výdaje v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona.
- d) Za r. 2015 neevidujeme žádné poskytnuté výhradní licence.
- e) Za rok 2015 neevidujeme žádné stížnosti podané podle § 16a.
- f) Za rok 2015 neevidujeme žádné další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona.

ÚSTAV
PRO ČESKOU
LITERATURU
AV ČR, v. v. i.
VÝROČNÍ
ZPRÁVA
2015

[přílohy]

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.
Na Florenci 3/1420
IČ: 68378068

I	Zpráva auditora o ověření účetní závěrky.....	5
II	Rozvaha.....	11
III	Výsledovka.....	15
IV	Příloha k účetní závěrce.....	19
V	Zpráva auditora k výroční zprávě.....	29

Zpráva auditora o ověření účetní závěrky

**Zpráva auditora
o ověření účetní závěrky**

za rok 2015

Příjemce zprávy: **statutární orgán Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v.v.i.**
ředitel Ing. Pavel J a n á č e k, Ph.D.

Auditorská licence č. 196

Název instituce: **Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.**
zapsána: v rejstříku veřejných výzkumných institucí, vedeného Ministerstvem školství, mládeže
a tělovýchovy

Sídlo: **Na Florenci 1420/3, Praha 1, 110 00**

Právní forma: **veřejná výzkumná instituce**

IČ instituce: **683 78 068**

DIČ instituce: **CZ68378068**

Období, za které
bylo ověření provedeno: **účetní rok 2015**

Předmět a účel ověření: **roční účetní závěrka roku 2015 ve smyslu
ustanovení zákona č. 93/2009 Sb., o
audítorech a v souladu s Mezinárodními
předpisy v oblasti řízení kvality, auditu,
prověrek, ostatních ověřovacích
zakázek a souvisejících služeb**

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., která se skládá z rozvahy k 31. 12. 2015, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31. 12. 2015 a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. jsou uvedeny v příloze této účetní závěrky.

Odpovědnost statutárního orgánu účetní jednotky za účetní závěrku

Statutární orgán Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. je odpovědný za sestavení účetní závěrky, která podává věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Odpovědnost auditora

Naši odpovědností je vyjádřit na základě našeho auditu výrok k této účetní závěrce. Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech, mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. V souladu s těmito předpisy jsme povinni dodržovat etické požadavky a naplánovat a provést audit tak, abychom získali přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné (materiální) nesprávnosti.

Audit zahrnuje provedení auditorských postupů k získání důkazních informací o částkách a údajích zveřejněných v účetní závěrce. Výběr postupů závisí na úsudku auditora, zahrnujícím i vyhodnocení rizik významné (materiální) nesprávnosti údajů uvedených v účetní závěrce způsobené podvodem nebo chybou. Při vyhodnocování těchto rizik auditor posoudí vnitřní kontrolní systém relevantní pro sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz. Cílem tohoto posouzení je navrhnout vhodné auditorské postupy, nikoli vyjádřit se k účinnosti vnitřního kontrolního systému účetní jednotky. Audit též zahrnuje posouzení vhodnosti použitých účetních metod, přiměřenosti účetních odhadů provedených vedením i posouzení celkové prezentace účetní závěrky.

Jsme přesvědčeni, že důkazní informace, které jsme získali, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Výrok auditora

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. k 31. 12. 2015 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31. 12. 2015 v souladu s českými účetními předpisy.

Ing. Pavla Císařová, CSc.
číslo auditorského oprávnění 1498

V Praze 4. dubna 2016

DILIGENS s.r.o.
Severozápadní III. 367/32,
141 00 Praha 4 – Spořilov
číslo auditorského oprávnění 196

||

Rozvaha

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v.v.i., Na Florenci 3/1420, PRAHA 1, 110 00
Datum: 14.03.2016 09:31 Englová Vlasta

Sestava: 190/02182
Strana: 1 z 3

IČO
68378068

ROZVAHA VVI (od 2007)
k 31.12.2015
(v tis. Kč na celá čísla)

Název ukazatele	Č.ř.	Stav k 01.01.15	Stav k 31.12.15
A.Dlouhodobý majetek celkem	001	64 236	68 773
I.Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	002	1 977	2 857
1.Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	003	0	0
2.Software	004	1 773	2 653
3.Ocenitelná práva	005	0	0
4.Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	006	204	204
5.Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	007	0	0
6.Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	008	0	0
7.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	009	0	0
II.Dlouhodobý hmotný majetek celkem	010	113 148	118 475
1.Pozemky	011	2 190	2 190
2.Umělecká díla, předměty a sbírky	012	0	0
3.Stavby	013	88 226	94 150
4.Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	014	17 291	17 891
5.Pěstitelské celky trvalých porostů	015	0	0
6.Základní stádo a tažná zvířata	016	0	0
7.Drobný dlouhodobý hmotný majetek	017	4 829	4 229
8.Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	018	0	0
9.Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	019	117	15
10.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	020	495	0
III.Dlouhodobý finanční majetek celkem	021	0	0
1.Podíly v ovládaných a řízených osobách	022	0	0
2.Podíly v osobách pod podstatným vlivem	023	0	0
3.Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	024	0	0
4.Půjčky organizačním složkám	025	0	0
5.Ostatní dlouhodobé půjčky	026	0	0
6.Ostatní dlouhodobý finanční majetek	027	0	0
7.Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	028	0	0
IV.Oprávký k dlouhodobému majetku celkem	029	-50 889	-52 559
1.Oprávký k nehmot. výsl. výzkumu a vývoje	030	0	0
2.Oprávký k softwaru	031	-1 417	-1 585
3.Oprávký k ocenitelným právům	032	0	0
4.Oprávký k DDNM	033	-204	-204
5.Oprávký k ostatnímu DNM	034	0	0
6.Oprávký ke stavbám	035	-30 066	-31 841
7.Oprávký k sam. movitým věcem a souborům movitých věcí	036	-14 373	-14 700
8.Oprávký k pěstitelským celkům	037	0	0
9.Oprávký k zákl. stádu a tažným zvířatům	038	0	0
10.Oprávký k DDHM	039	-4 829	-4 229
11.Oprávký k ostatnímu DHM	040	0	0
B.Krátkodobý majetek celkem	041	15 691	15 917
I.Zásoby celkem	042	155	275
1.Materiál na skladě	043	0	0
2.Materiál na cestě	044	0	0
3.Nedokončená výroba a polotovary	045	0	0
4.Polotovary vlastní výroby	046	0	0
5.Výrobky	047	0	0
6.Zvířata	048	0	0
7.Zboží na skladě a prodejnách	049	155	275
8.Zboží na cestě	050	0	0
9.Poskytnuté zálohy na zásoby	051	0	0
II.Pohledávky celkem	052	283	322
1.Odběratelé	053	199	214
2.Směnky k inkasu	054	0	0
3.Pohledávky za eskontované cenné papíry	055	0	0
4.Poskytnuté provozní zálohy	056	82	109

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v.v.i., Na Florenci 3/1420, PRAHA 1, 110 00	Sestava: 190/02182
Datum: 14.03.2016 09:31	Englová Vlasta
	Strana: 2 z 3

IČO
68378068

ROZVAHA VVI (od 2007)
k 31.12.2015
(v tis. Kč na celá čísla)

Název ukazatele	Č.ř.	Stav k 01.01.15	Stav k 31.12.15
5.Ostatní pohledávky	057	0	0
6.Pohledávky za zaměstnanci	058	2	0
7.Pohledávky za institucemi SZ a VZP	059	0	0
8.Daň z příjmu	060	0	0
9.Ostatní přímé daně	061	0	0
10.Daň z přidané hodnoty	062	0	0
11.Ostatní daně a poplatky	063	0	0
12.Nároky na dotace a ost. zúčtování SR	064	0	0
13.Nároky na dotace a ost. zúčtování ÚSC	065	0	0
14.Pohledávky za účastníky sdružení	066	0	0
15.Pohledávky z pevných termínovaných operací	067	0	0
16.Pohledávky z emitovaných dluhopisů	068	0	0
17.Jiné pohledávky	069	0	0
18.Dohadné účty aktivní	070	0	0
19.Opravná položka k pohledávkám	071	0	0
III.Krátkodobý finanční majetek celkem	072	15 239	15 296
1.Pokladna	073	50	80
2.Ceniny	074	52	44
3.Účty v bankách	075	15 137	15 172
4.Majetkové cenné papíry k obchodování	076	0	0
5.Dluhové cenné papíry k obchodování	077	0	0
6.Ostatní cenné papíry	078	0	0
7.Pořizovaný krátkodobý finanční majetek	079	0	0
8.Peníze na cestě	080	0	0
IV.Jiná aktiva celkem	081	15	25
1.Náklady příštích období	082	15	0
2.Příjmy příštích období	083	0	25
3.Kurzové rozdíly aktivní	084	0	0
AKTIVA CELKEM	085	79 927	84 691
A.Vlastní zdroje celkem	086	75 965	79 654
I.Jmění celkem	087	75 965	79 654
1.Vlastní jmění	088	63 623	68 758
2.Fondy	089	12 342	10 896
- Sociální fond	090	144	123
- Rezervní fond	091	0	0
- Fond účelově určených prostředků	092	2 717	2 414
- Fond reprodukce majetku	093	9 481	8 359
3.Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	094	0	0
II.Výsledek hospodaření celkem	095	0	0
1.Účet výsledku hospodaření	096	0	0
2.Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	097	0	0
3.Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	098	0	0
B.Cizí zdroje celkem	099	3 962	5 037
I.Rezervy celkem	100	0	0
1.Rezervy	101	0	0
II.Dlouhodobé závazky celkem	102	0	0
1.Dlouhodobé bankovní úvěry	103	0	0
2.Emitované dluhopisy	104	0	0
3.Závazky z pronájmu	105	0	0
4.Přijaté dlouhodobé zálohy	106	0	0
5.Dlouhodobé směnky k úhradě	107	0	0
6.Dohadné účty pasivní	108	0	0
7.Ostatní dlouhodobé závazky	109	0	0
III.Krátkodobé závazky celkem	110	3 903	4 870
1.Dodavatelé	111	274	185
2.Směnky k úhradě	112	0	0

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v.v.i., Na Florenci 3/1420, PRAHA 1, 110 00
 Datum: 14.03.2016 09:31 Englová Vlasta
 Sestava: 190/02182
 Strana: 3 z 3

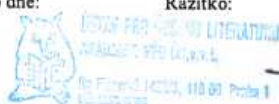
IČO
68378068

ROZVAHA VVI (od 2007)
k 31.12.2015
 (v tis. Kč na celá čísla)

Název ukazatele	Č.ř.	Stav k 01.01.15	Stav k 31.12.15
3.Přijaté zálohy	113	90	150
4.Ostatní závazky	114	0	0
5.Zaměstnanci	115	1 867	2 003
6.Ostatní závazky k zaměstnancům	116	0	0
7.Závazky k institucím SZ a VZP	117	1 019	1 062
8.Daň z příjmu	118	0	0
9.Ostatní přímé daně	119	270	284
10.Daň z přidané hodnoty	120	323	1 081
11.Ostatní daně a poplatky	121	3	4
12.Závazky ze vztahu k SR	122	0	0
13.Závazky ze vztahu k rozpočtu ÚSC	123	0	0
14.Závazky z upsaných nesplacených cen. papírů	124	0	0
15.závazky k účastníkům sdružení	125	0	0
16.Závazky z pevných term. operací	126	0	0
17.Jiné závazky	127	20	21
18.Krátkodobé bankovní úvěry	128	0	0
19.Eskontní úvěry	129	0	0
20.Emitované krátkodobé dluhopisy	130	0	0
21.Vlastní dluhopisy	131	0	0
22.Dohadné účty pasivní	132	37	80
23.Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	133	0	0
IV.Jiná pasíva celkem	134	59	167
1.Výdaje příštích období	135	59	167
2.Výnosy příštích období	136	0	0
3.Kurzové rozdíly pasivní	137	0	0
PASIVA CELKEM	138	79 927	84 691
99 Kontrolní číslo		651 758	688 420

Odesláno dne:

Razítko:

Podpis odpovědné
osoby:Podpis osoby odpovědné
za výkaz:

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]
 Telefon:
 602 19 10 10

III

Výsledovka

14.03.2016 09:29:54

Strana: 1 z 3

Výsledovka - VVI

IC
68378068

Od 01.01.15 do 31.12.15

(v tis. Kč na celá čísla)

Název organizace: Ústav pro českou literaturu AV ČR, v.v.i., Na Florenci 3/1420, PRAHA 1, 110 00

Název ukazatele	číslo řádku	Činnost		
		Hlavní	Další	Jiná
A.I. Spotřebované nákupy celkem	001	2 412	0	0
A.I.1. Spotřeba materiálu	002	1 513	0	0
A.I.2. Spotřeba energie	003	407	0	0
A.I.3. Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	004	445	0	0
A.I.4. Prodané zboží	005	48	0	0
A.II. Služby celkem	006	6 681	0	0
A.II.5. Opravy a udržování	007	769	0	0
A.II.6. Cestovné	008	598	0	0
A.II.7. Náklady na reprezentaci	009	226	0	0
A.II.8. Ostatní služby	010	5 088	0	0
A.III. Osobní náklady celkem	011	41 237	0	0
A.III.9 Mzdové náklady	012	30 445	0	0
A.III.10. Zákonné sociální pojištění	013	9 837	0	0
A.III.11. Ostatní sociální pojištění	014	0	0	0
A.III.12. Zákonné sociální náklady	015	955	0	0
A.III.13. Ostatní sociální náklady	016	0	0	0
A.IV. Daň a poplatky celkem	017	66	0	0
A.IV.14. Daň silniční	018	0	0	0
A.IV.15. Daň z nemovitosti	019	0	0	0
A.IV.16. Ostatní daň a poplatky	020	66	0	0
A.V. Ostatní náklady celkem	021	322	0	0
A.V.17. Smluvní pokuty a úroky z prodlení	022	0	0	0
A.V.18. Ostatní pokuty a penále	023	14	0	0
A.V.19. Odpis nedobytné pohledávky	024	0	0	0
A.V.20. Úroky	025	0	0	0
A.V.21. Kursové ztráty	026	0	0	0
A.V.22. Dary	027	0	0	0
A.V.23. Manka a škody	028	0	0	0
A.V.24. Jiné ostatní náklady	029	308	0	0
A.VI. Odpisy, prod. majetek, tvorba rezerv a opr. pol. celk	030	2 690	0	0
A.VI.25. Odpisy DNM a DHM	031	2 690	0	0
A.VI.26. Zůstatková cena prodaného DNM a DHM	032	0	0	0
A.VI.27. Prodanné cenné papíry a podíly	033	0	0	0
A.VI.28. Prodaný materiál	034	0	0	0
A.VI.29. Tvorba rezerv	035	0	0	0
A.VI.30. Tvorba opravných položek	036	0	0	0
A.VII. Poskytnuté příspěvky celkem	037	0	0	0
A.VII.31. Poskytnuté příspěvky zúčtované mezi org. složk	038	0	0	0
A.VII.32. Poskytnuté členské příspěvky	039	0	0	0
A.VIII. Daň z příjmů celkem	040	0	0	0
A.VIII.33. Dodatečné odvody daně z příjmu	041	0	0	0
A. Náklady celkem	042	53 407	0	0
B.I. Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	043	1 980	0	0
B.I.1. Tržby za vlastní výrobky	044	322	0	0
B.I.2. Tržby z prodeje služeb	045	1 658	0	0
B.I.3. Tržby za prodané zboží	046	0	0	0

14.03.2016 09:29:54

Strana: 2 z 3

Výsledovka - VVI

Od 01.01.15 do 31.12.15

IČ
68378068

(v tis. Kč na celá čísla)

Název organizace: Ústav pro českou literaturu AV ČR, v.v.i., Na Florenci 3/1420, PRAHA 1, 110 00

Název ukazatele	číslo řádku	Činnost		
		Hlavní	Další	Jiná
B.II. Změna stavu vnitroorganizačních zásob celkem	047	0	0	0
B.II.4. Změna stavu zásob nedokončené výroby	048	0	0	0
B.II.5. Změna stavu zásob polotovarů	049	0	0	0
B.II.6. Změna stavu zásob výrobků	050	0	0	0
B.II.7. Změna stavu zvířat	051	0	0	0
B.III. Aktivace celkem	052	0	0	0
B.III.8. Aktivace materiálu a zboží	053	0	0	0
B.III.9. Aktivace vnitroorganizačních služeb	054	0	0	0
B.III.10. Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku	055	0	0	0
B.III.11. Aktivace dlouhodobého hmotného majetku	056	0	0	0
B.IV. Ostatní výnosy celkem	057	3 974	0	0
B.IV.12. Smluvní pokuty a úroky z prodlení	058	0	0	0
B.IV.13. Ostatní pokuty a penále	059	0	0	0
B.IV.14. Platby za odepsané pohledávky	060	0	0	0
B.IV.15. Úroky	061	36	0	0
B.IV.16. Kurzové zisky	062	0	0	0
B.IV.17. Zúčtování fondů	063	466	0	0
B.IV.18. Jiné ostatní výnosy	064	3 471	0	0
B.V. Tržby z prodeje maj., zúčt. rez.a opr. pol. celkem	065	0	0	0
B.V.19. Tržby z prodeje dlouh. nehm. a hmot. majetku	066	0	0	0
B.V.20. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	067	0	0	0
B.V.21. Tržby z prodeje materiálu	068	0	0	0
B.V.22. Výnosy z krátkodobého finančního majetku	069	0	0	0
B.V.23. Zúčtování rezerv	070	0	0	0
B.V.24. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	071	0	0	0
B.V.25. Zúčtování opravných položek	072	0	0	0
B.VI. Přijaté příspěvky celkem	073	0	0	0
B.VI.26. Přijaté příspěvky zúčtované mezi organ. složkami	074	0	0	0
B.VI.27. Přijaté příspěvky (dary)	075	0	0	0
B.VI.28. Přijaté členské příspěvky	076	0	0	0
B.VII. Provozní dotace celkem	077	47 453	0	0
B.VII.29. Provozní dotace	078	47 453	0	0
B. Výnosy celkem	079	53 407	0	0
C. Výsledek hospodaření před zdaněním	080	0	0	0
C.34. Daň z příjmů	081	0	0	0
D.*** Výsledek hospodaření po zdanění	082	0	0	0
99 Kontrolní číslo		320 441.83	0.00	0.00

14.03.2016 09:29:54

Strana: 3 z 3

Výsledovka - VVI

IC
68378068

Od 01.01.15 do 31.12.15

(v tis. Kč na celá čísla)

Název organizace: Ústav pro českou literaturu AV ČR, v.v.i., Na Florenci 3/1420, PRAHA 1, 110 00

Doplňující údaje

Název ukazatele	číslo řádku	Stav k 01.01.15	Stav k 31.12.15	Celkem
-----------------	-------------	-----------------	-----------------	--------

Odesláno dne:	Razítko:	Podpis odpovědné osoby:	Podpis osoby odpovědné za zaúčtování:
			 Telefon: 602 191010

IV

Příloha k účetní závěrce

Popis účetní jednotky

Účetní jednotka:	Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.
Sídlo:	Na Florenci 1420/3, Praha 1, 110 00
IČ:	68378068
DIČ:	CZ68378068
Právní forma:	veřejná výzkumná instituce (v. v. i.)
Rozvahový den:	31. 12. 2015
Účetní závěrku sestavil:	Jiří Zmrzlík
Datum sestavení:	16. 3. 2015

Účel vzniku:

Účelem zřízení Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., je uskutečňování vědeckého výzkumu v oblasti teorie a dějin české literatury.

Předmět činnosti:

Předmětem činnosti je vědecký výzkum v oblasti teorie dějin české literatury. V souvislosti se základním zaměřením své činnosti představuje pracoviště současně informační a konzultační středisko v oblasti literárněvědných informací. Ústav přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a využívá výsledků vědeckého výzkumu, získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace, vydává odborné časopisy a publikace, poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení. Ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje postgraduální studium, napomáhá vysokým školám v jejich pedagogické činnosti, vychovává vědecké pracovníky, rozvíjí mezinárodní spolupráci v rámci předmětu činnosti ústavu a realizuje své úkoly v součinnosti s ostatními vědeckými a odbornými institucemi.

Zřizovatel a vznik

Zřizovatelem Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., je Akademie věd ČR. Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., vznikl ke dni 1. 1. 2007 na základě zákona č. 351/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.

Účetní informace

Účetní období: 1. 1. 2015 – 31. 12. 2015

Použité účetní metody a zásady účetnictví

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., v roce 2015 zpracoval účetní závěrku v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších dodatků a v souladu s vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví v platném znění.

Účetnictví respektuje obecné účetní zásady, především zásadu o oceňování majetku historickými cenami, zásadu účtování ve věcné a časové souvislosti, zásadu opatrnosti a předpoklad o schopnosti účetní jednotky pokračovat ve svých aktivitách. Údaje v této účetní závěrce jsou vyjádřeny v tisících korunách českých (Kč).

Způsoby zpracování účetních záznamů

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., využívá pro zpracování finančního účetnictví informačně ekonomický systém iFis společnosti BBM a pro zpracování mzdového účetnictví mzdový systém společnosti Elanor.

Způsoby a místa úschovy účetních záznamů

Účetní záznamy jsou zálohovány v elektronické verzi na základě servisní smlouvy uzavřené se Střediskem společných činností AV ČR, v. v. i. Současně Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., uschovává účetní záznamy v tištěné podobě, které archivuje v souladu se zákonem o účetnictví.

Způsoby oceňování a odpisování, pokud je jejich znalost významná pro posouzení finanční, majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky a odchylkách od účetních metod podle § 7 odst. 5 zákona s uvedením vlivu na majetek a závazky, na finanční situaci a výsledek hospodaření účetní jednotky

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., odpisuje metodou lineárních rovnoměrných účetních odpisů. Výše odpisu je stanovena vnitřní směrnicí. Nakoupený dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek je oceněn pořizovací cenou sníženou o opravy. Majetek se začíná odepisovat následující měsíc po zavedení do účetnictví.

Způsob tvorby a výše opravných položek a rezerv za uzavírané účetní období

V roce 2015 Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., netvořil opravné položky ani rezervy.

Významné události, které se staly mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky podle § 19 odst. 5 zákona

Mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky se nestaly žádné významné události.

Způsoby oceňování použité pro položky aktiv a závazků

K 31. 12. 2015 nebyl proveden přepočet aktiv a závazků v cizí měně v kursu k rozvahovému dni vyhlášeném ČNB – 27,025. K 31. 12. 2015 byla evidována pohledávka v celkové výši 0,– EUR. Kursový rozdíl aktivní činil k rozvahovému dni 0,– Kč.

Název jiných účetních jednotek, v nichž účetní jednotka sama nebo prostřednictvím třetí osoby (jednající jejím jménem a na její účet) drží podíl, tento podíl může být i v podobě držených akcií, s uvedením výše tohoto podílu, u akcií s uvedením počtu, jmenovité hodnoty a druhu těchto akcií, jakož i výše základního kapitálu, vlastního jmění, fondů a zisku nebo ztráty této jiné účetní jednotky za minulé období

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., nedoručí žádný podíl v jakékoliv podobě.

Přehled splatných závazků

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., neeviduje k 31. 12. 2015 žádné splatné závazky ČSSZ na pojistné na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, zdravotním pojišťovnám na veřejné zdravotní pojištění ani nemá žádné evidované daňové nedoplatky u příslušných finančních orgánů.

Počet a jmenovitá hodnota akcií nebo podílů, či, nemají-li jmenovitou hodnotu, informace o jejich ocenění

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., v roce 2015 neeviduje žádné akcie či podíly.

Cenné papíry a dluhopisy

Majetkové cenné papíry

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., nehospodaří s žádnými majetkovými cennými papíry.

Vyměnitelné a prioritní dluhopisy

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., nehospodaří s žádnými vyměnitelnými a prioritními dluhopisy.

Částky dlužné, které vznikly v daném účetním období a zbytková doba jejich splatnosti k rozvahovému dni přesahuje 5 let

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., neeviduje žádné dlužné částky, které vznikly v daném účetním období a zbytková doba jejich splatnosti k rozvahovému dni přesahuje 5 let. Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., eviduje pohledávky po 180 dnech splatnosti ve výši 0,– tis. Kč. Po splatnosti neeviduje Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., žádné závazky.

Celková výše finančních nebo jiných závazků, které nejsou obsaženy v rozvaze (bilanci)

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., nemá žádné finanční nebo jiné závazky neobsažené v rozvaze v roce 2015.

Výsledek hospodaření v členění podle hlavní a hospodářské činnosti a pro účely daně z příjmů

V roce 2015 Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., provozoval hlavní činnost a účetní výsledek hospodaření z této činnosti v roce 2015 činí 0,– tis. Kč.

Počet pracovníků

Průměrný evidenční přepočtený počet pracovníků v členění podle kategorií

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., v roce 2015 eviduje 80,60 průměrných přepočtených pracovníků.

Rozbor dle kategorií pracovníků:

Kategorie	Vědecký pracovník	Odborný prac. VaV – VŠ	Odborný prac. – VŠ	Odborný prac. – SŠ	THP pracovník	Dělnické profese
Průměrný přepočtený počet pracovníků	43,63	16,94	5,41	5,16	7,71	1,75

Osobní náklady za účetní období v členění podle výkazu zisku a ztráty u položek – mzdové náklady, ostatní sociální náklady

Osobní náklady	Částka v Kč
Tarifní mzdy	21 223 766
Osobní příplatek	2 312 366
Příplatek za vedení	633 157
Odměny	1 383 143
Náhrady mezd	2 731 852
OON	2 020 226
Odchodné, soc. fond, překážky v práci	9 316
Odměny statutárním org.	131 000
Sociální, zdravotní pojištění, soc. fond	10 791 952
Celkem	41 236 778

Údaje o počtu a postavení zaměstnanců (pokud jsou zároveň členy statutárních, kontrolních nebo jiných orgánů určených statutem, stanovami nebo zřizovací listinou)

V Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., byl v roce 2015 na základě zákona č. 341/2005 Sb., o v. v. i., jmenován statutární zástupce, jmenována Dozorčí rada a zvolena Rada Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.

Ředitel je vedoucím vědeckým pracovníkem;

6 interních členů Rady Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., je voleno z řad vědeckých pracovníků;

1 interní člen Dozorčí rady byl jmenován zřizovatelem z řad vědeckých pracovníků.

Ohodnocení členů statutárních a kontrolních orgánů

V roce 2015 byly stanoveny a vyplaceny odměny ve výši 132 000,– Kč členům statutárních a kontrolních orgánů.

Účast členů (statutárních, kontrolních nebo jiných orgánů účetní jednotky určených statutem, stanovami či jinou zřizovací listinou) a jejich rodinných příslušníků v osobách, s nimiž účetní jednotka uzavřela za vykazované účetní období obchodní smlouvy nebo jiné smluvní vztahy

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., neuzavřel v roce 2015 žádnou obchodní smlouvu nebo jiné smluvní vztahy s institucemi v souladu s tímto bodem.

Výše záloh a úvěrů poskytnutých členům orgánů uvedeným v písmenu n), s uvedením úrokové sazby, hlavních podmínek a případně proplacených částek

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., neeviduje v roce 2015 žádné zálohy a úvěry poskytnuté členům orgánů uvedeným v písmenu n).

Rozsah, ve kterém byl výpočet zisku nebo ztráty ovlivněn způsobem oceňování finančního majetku v průběhu účetního období či bezprostředně předcházejícího účetního období (pokud má ocenění vliv na budoucí daňovou povinnost, je nutno uvést o tom podrobnosti)

V roce 2015 nebyl hospodářský výsledek ovlivněn způsobem oceňování finančního majetku.

Způsoby zajištění základu daně z příjmů

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., nespolupracuje s daňovým poradcem, který by zajišťoval zpracování daňového přiznání pro rok 2015. Při zjištění daňového základu je postupováno v souladu se zákonem č. 586/1992 Sb., zákon o dani z příjmu v platném znění, a dle § 20 tohoto zákona jsou uplatňovány položky snižující základ daně.

Rozdíly mezi daňovou povinností připadající na běžné nebo minulé účetní období a již zaplacenou daní v těchto účetních obdobích

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., nemá v roce 2015 daňovou povinnost. Daň z příjmu PO je rovna 0.

Významné položky z rozvahy (balance) nebo výkazu zisku a ztráty, u kterých je uvedení podstatné pro hodnocení finanční a majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky, pokud tyto informace nevyplývají přímo ani nepřímo z rozvahy (balance) a výkazu zisku a ztráty

Rozbor dotací

Zdroj	Tis. Kč	Počet projektů / VZ
AV ČR – podpora VO	30 823	0
Dotace na činnost	4 444	0
Granty GA ČR	7 430	9
Granty Ostatní resorty	3 766	4
Ostatní mimorozpočtové	1 215	2
Čerpání FUUP instituce	261	1
Čerpání FUUP granty	212	6
Celkem	48 151	22

V roce 2015 obdržel Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., ještě investiční dotace v rámci akademických konkurzů na přístrojové vybavení ve výši 552 tis. Kč (256 tis. Kč doplatil z vlastních zdrojů), na vývoj vědeckého SW 880 tis. Kč a dotaci na stavební akci ve výši 5270 tis. Kč.

Přehled o poskytnutých darech a dárcích

V roce 2015 Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., nezískal ani neposkytl žádný peněžní dar.

Přehled informací o veřejných sbírkách podle zvláštního předpisu (zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách) – uvedení účelu a výše vybraných částek

V roce 2015 nebyly vybírány žádné veřejné sbírky.

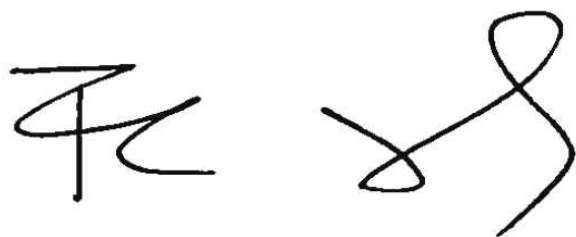
Způsob vypořádání výsledku hospodaření z předcházejících účetních období (rozdělení zisku)

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., vznikl k 1. 1. 2007 na základě zákona č. 351/2005 S., o veřejných výzkumných institucích.

Další údaje (podle zvláštních právních předpisů a rozhodnutí účetní jednotky), které nejsou v příloze uvedeny, ale mají významnou vypovídající schopnost o ekonomické činnosti účetní jednotky

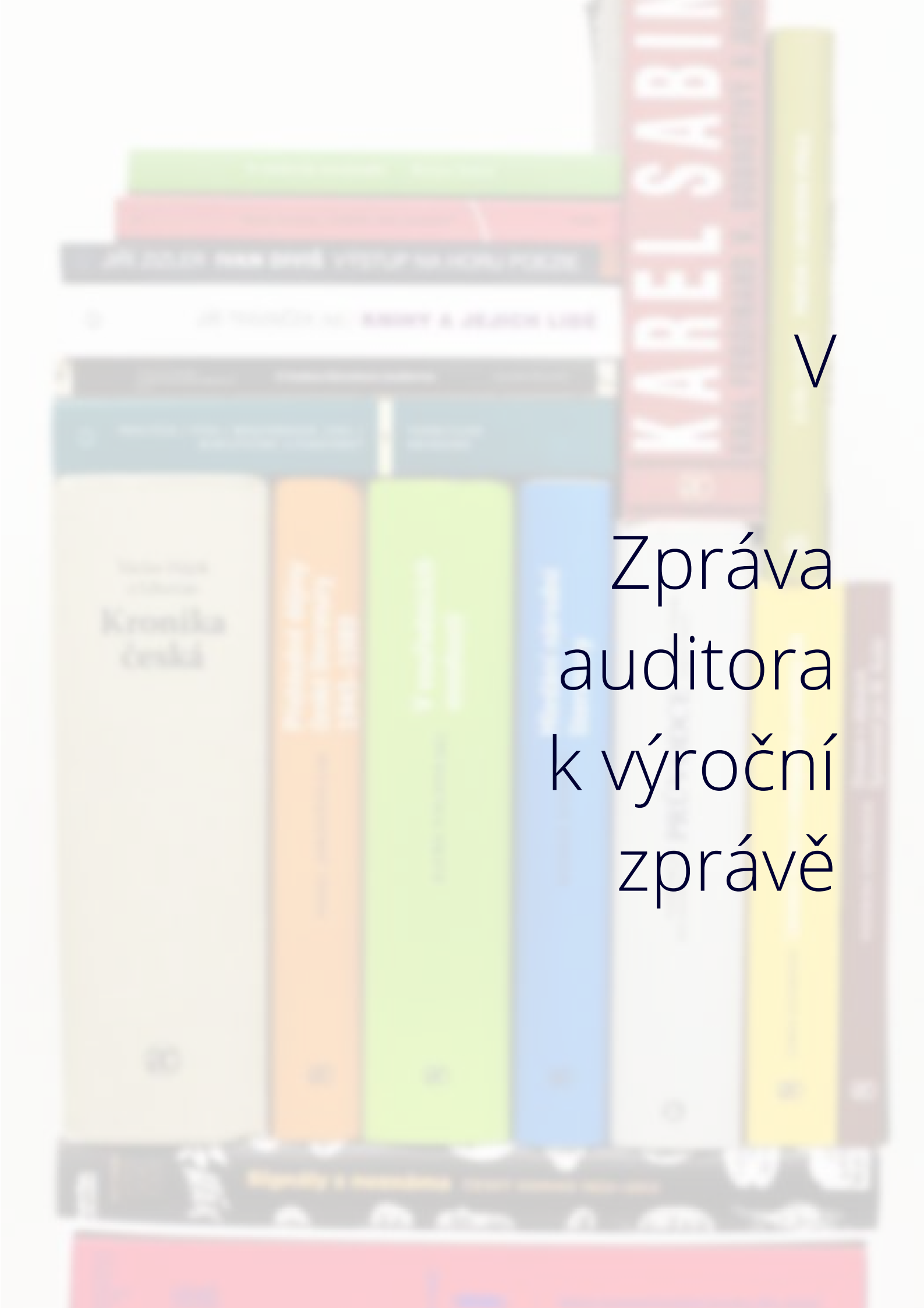
V roce 2015 jsou všechny podstatné údaje, jež vypovídají o ekonomické činnosti, zachyceny v předchozích bodech.

V Praze dne 16. 3. 2015

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, cursive letters, likely representing 'P. Janáček'.

Ing. Pavel Janáček, Ph.D.

Ředitel Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.

V

Zpráva auditora k výroční zprávě

**Zpráva nezávislého auditora
k výroční zprávě veřejné výzkumné instituce
za rok 2015**

**Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.
Ing. Pavel J a n á č e k, Ph.D., ředitel organizace**

Ověřili jsme soulad výroční zprávy veřejné výzkumné instituce Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. k 31.12.2015 s účetní závěrkou, která je obsažena v této výroční zprávě. Za správnost výroční zprávy je zodpovědný statutární orgán veřejné výzkumné instituce Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. Naším úkolem je vydat na základě provedeného ověření výrok o souladu výroční zprávy s účetní závěrkou.

Ověření jsme provedli v souladu s Mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. Tyto standardy vyžadují, aby auditor naplánoval a provedl ověření tak, aby získal přiměřenou jistotu, že informace obsažené ve výroční zprávě, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných ohledech v souladu s příslušnou účetní závěrkou. Jsme přesvědčeni, že provedené ověření poskytuje přiměřený podklad pro vyjádření výroku auditora.

Podle našeho názoru jsou informace uvedené ve výroční zprávě veřejné výzkumné instituce Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. k 31. 12. 2015 ve všech významných ohledech v souladu s výše uvedenou účetní závěrkou.

Ing. Pavla C í s a ř o v á, CSc.,
auditor, číslo oprávnění 1498

V Praze dne 22. června 2016